

Nominalization as Grammatical Metaphors in the TOEFL Listening Module: A Systemic Functional Grammar Approach

Rouhollah Yaghoubi¹, Mohammad Dabir Moghaddam², Ferdows Aghagolzadeh^{3*},
Aliyeh Kord-e Zafaranlu Kambuziya⁴

Introduction

Systemic Functional Linguistics emphasizes the communicative function of language and the impact of context. Academic discourse is influenced by the use of Grammatical Metaphors (GMs), particularly nominalization. Consequently, familiarity with SFL concepts—particularly grammatical metaphors—is essential for all individuals involved in foreign language education, including teachers, textbook authors, and advanced learners who want to use the foreign Language in academic or professional settings such as business or diplomatic missions, must have a basic understanding of SFL principles, particularly grammatical metaphors like nominalization. As a result of the rising demand for English proficiency among universities and institutions worldwide, there has been heightened demand globally for exams such as TOEFL. Besides their general language ability, the tests evaluate candidates' aptitude for dealing with academic language that typically exhibits high-density words and intricate phrases as well as a higher ratio of nouns to verbs. Considering that grammatical metaphor is one of the most important features of academic and scientific discourse (Halliday, 1985, 1988, 2004; Devrim, 2015) and that nominal density is higher than verbal density in scientific language (Biber & Gray, 2021), the inclusion of SFG concepts—particularly nominalization—within TOEFL preparation materials could help learners more effectively grasp the structural features of academic texts. In practice, this means recognizing that academic writing typically employs complex clauses, lexical density, and a higher ratio of nouns to verbs due to nominalization. In other words, the more a text employs grammatical metaphor, the closer its structural and stylistic features are to academic discourse. Therefore, the present study asks two key questions: (1) to what extent

1. Ph.D in Linguistics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

2. Professor, Linguistics Dept., Faculty of Persian Literature and Foreign Languages, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

3. Professor, Linguistics Dept., Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran*.

4. Associate Professor, Linguistics Dept., Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

nominalization is employed in the listening sections of the TOEFL iBT books, and (2) how such instances of grammatical metaphors are represented.

Literature Review

Within the framework of Systemic Functional Grammar (SFG), considerable attention has been devoted to the study of grammatical metaphor, particularly nominalization, considering its pivotal role in academic discourse. A number of seminal works have underscored the theoretical and pedagogical importance of this concept. For instance, Simon-Vandenberg et al. (2003), in their comprehensive handbook, provide both theoretical insights and practical applications of grammatical metaphor from an SFL perspective, thereby offering an invaluable resource for researchers. Building on this foundation, Heyvaert (2011) further explores nominalization within the SFL framework, drawing on illustrative examples from Halliday (1994:353), Ravelli (1988:134), Matthiessen (1995:678), and Halliday and Matthiessen (1999:244) to clarify the systematic nature and varieties of nominalization, including verbal and adjectival types. The role played by nominalization towards academic success was also emphasized by applied linguistics research. Thompson (2009) analyzed the corpus of a sample of ten master's theses written by non-natives employed in *An Introduction to Applied Linguistics: Concepts and Skills* (Swann et al., 2010). His research points to the prominent role played by grammatical metaphor towards the creation of knowledge building and the quality of the academic text. Citing Christie and Martin (1997), Thompson asserts that non-natives' proficiency towards the use of grammatical metaphor goes closely together with their academic success. This joins the same line of thought as the present study. Also, Corpus-based studies show the extensive use of nominalization in scholarly texts. Holtz (2009), comparing a corpus of 49 scientific articles on four disciplines (including 420,000 words) found that nominalization was strongly indicative of informational density and text complexity. His study confirms that nominalization is a widespread feature of academic discourse. From a theoretical standpoint, SFL offers two complementary models for analyzing grammatical metaphor: the semantic and the stratified perspectives. Devrim (2015) proposed an integrative model that combines these approaches, conceptualizing grammatical metaphor as the result of a tension between ideational (experiential and logical) and interpersonal meanings within the lexico-grammar semantics. Although his framework provides valuable insights for pedagogy, it does not explicitly address textual metaphor. More recently, Liardet (2016) used Halliday (1993) and Martin (2008) to conduct an extensive study into the prevalence of nominalization within the academic texts produced by Chinese learners. Based on a corpus of 520 texts collected over the first four semesters of university study (see Liardet, 2013, 2014, 2015), the study reveals the development of nominalization through the course of learner writing and broader disciplinary text trends. These studies individually verified the predominance of nominalization both as a linguistic

resource employed to construct scientific text and a marker of university-level scholarly literacy. There remains, however, little research on the extent and ratio of nominalization on standardized language proficiency tests such as the TOEFL, particularly the listening section. This gap is the immediate object of this research.

Methodology

The present study focuses on the listening section of the TOEFL iBT, examining nominalization as a type of experiential grammatical metaphor. The corpus comprises 84 listening texts (lectures and conversations) drawn from three official TOEFL preparation books published by the Educational Testing Service (ETS): 1- *The Official Guide to the TOEFL Test* (including 4 tests), 2- *Official TOEFL iBT Tests, Vol. 1* (including 5 tests), 3- *Official TOEFL iBT Tests, Vol. 2* (including 5 tests). These materials were chosen because they are published by Educational Testing Service, unlike commercial preparation books (e.g., Cambridge, Oxford, Barron's, Kaplan), which explicitly state that they are not endorsed by ETS. Each test includes 4–6 lectures (500–700 words each) and 2–3 conversations, providing a balanced dataset of academic discourse and interactive exchanges.

The analysis adopted a descriptive-analytical approach, grounded in SFG theory of grammatical metaphor (Halliday, 1994; Halliday & Matthiessen, 1999; Taverniers, 2003). Two categories of nominalization were examined: 1- Verbal nominalization, 2- Adjectival nominalization. Only clauses representing non-congruent, metaphorical realizations of meaning were included. Following Ravelli (1999) and Yang (2020), inaccurate or borderline cases were excluded. Specifically, technical terms (e.g., hopping genes, resistance genes), derived nouns with suffixes such as -ment (e.g., environment, experiment, apartment), and simple cases of conversion that did not compress both form and meaning were omitted. It is notable that clause by clause of the 14 tests including 84 texts (both conversation and lecture of listening module) were identified and analyzed. Two diagnostic tools were applied to verify metaphorical status: (1) the derivational test, which identifies nominal forms through morphological affixation (e.g., -tion, -ness, -er), and (2) the minimal grammatical pair test, which contrasts metaphorical forms with their congruent verbal or adjectival counterparts. The chi-square test and t-test were used to analyze the data.

Data Analysis

First, the listening transcripts were segmented into clauses. Then, instances of nominalization were identified, their congruent (literal) realizations proposed, and their frequency recorded. Separate analyses were conducted for lectures and conversations texts to allow comparison. Finally, the frequency distributions were examined to determine the extent and manner in which nominalization occurs across the two discourse types. To illustrate the analytical framework, consider the following sequence (Liardet, 2016):

A. *Because more people are immigrating to Sydney, properties cost more money.*

B. *Due to increased immigration to Sydney, properties cost more money.*

C. *Sydney's immigration growth has led to increased property costs.*

While sentence A maintains a congruent structure (participants are noun phrases, and verbs function as processes), B and C demonstrate increasing levels of grammatical metaphor through nominalization (*immigration, growth, costs*) and abstract clause structuring. Although logical metaphor (e.g., *has led to*) falls outside this study's scope, the progression exemplifies how experiential meaning becomes increasingly condensed and abstract through nominalization. The clause was adopted as the unit of analysis, consistent with SFG tradition (Halliday & Matthiessen, 2014). All instances of verbal and adjectival nominalizations were identified and counted, with ambiguous forms (e.g., -ing, -er) only retained when they met established metaphorical criteria.

Analysis of Data from *the Official Guide to the TOEFL iBT Test*

The Official Guide to the TOEFL Test includes four complete tests, each containing six listening texts—comprising 10 conversations and 14 lectures. Following clause-level analysis, instances of experiential grammatical metaphor through nominalization were identified, and their congruent, literal counterparts were proposed. Two examples illustrate this process:

Example A – Verbal Nominalization

In the following clause, the verb *apply* is nominalized as *application*, creating an incongruent, metaphorical structure:

(A-1) Did you, um, have a chance to look at my grad school application...

(A-2) Did you have a chance to look at my paper by which I want to apply to graduate school...

According to Systemic Functional Grammar (SFG), since *apply* is a process typically realized as a verbal group, its realization as a nominal group (*application*) constitutes a grammatical metaphor.

Example B – Adjectival Nominalization

In this case, the adjective *good* is nominalized as *goodness*, shifting from a quality to a “thing,” which results in a metaphorical construction:

(B-1) ...If we're going to discuss *goodness* and ...

(B-2) ...If we're going to discuss what makes an individual good and ...

Here, *goodness* represents a metaphorical and incongruent form of the adjective *good*. The second clause provides its literal, congruent expression. This transformation reflects adjectival nominalization—another form of experiential grammatical metaphor. A total of 504 instances of nominalized grammatical metaphors were identified in *The Official Guide to the TOEFL Test*. Of these, 117 occurred in the conversation sections and 387 in the lecture sections. These findings support the hypothesis that conversation texts retain structural features of spoken

discourse, while lecture texts display characteristics more typical of written academic language. This pattern aligns with prior research, which suggests that experiential grammatical metaphors occur more frequently in formal, written texts than in spontaneous spoken discourse (Devrim, 2015). A summary of the findings from *The Official Guide to the TOEFL Test* is presented in Table 1.

Table 1: Total Frequency of Types of Grammatical Metaphors of Nominalization in Official Guide to the TOEFL iBT

Total Frequency of Metaphors	Adjectival Nominalization	Verbal Nominalization	<i>Official Guide to the TOEFL iBT</i>
117	6	111	Conversations
387	41	346	Lectures
504	47	457	Total Frequency

The following Table 2 shows the frequency of grammatical metaphors involving nominalization in the listening sections of the four tests included in the *Official Guide to the TOEFL Test*.

Table 2: Frequency of Grammatical Metaphors of Nominalization in the Listening Sections of the Four TOEFL Practice Tests in Official Guide to the TOEFL iBT

Total Frequency of Metaphors	Lectures	Conversations	Test Number
127	81	46	Test 1
102	87	15	Test 2
142	118	24	Test 3
133	101	32	Test 4

Data Analysis of *Official TOEFL iBT Tests Volume 1*

Official TOEFL iBT Tests Volume 1 comprises five complete tests, each containing six listening texts (lectures and conversations). This book includes 30 listening texts in total, consisting of 11 conversations and 19 lectures. Analysis revealed 717 instances of grammatical metaphor through nominalization: 177 in conversation texts and 540 in lecture texts. These findings further support the hypothesis that lecture sections exhibit a higher frequency of nominalization metaphors, aligning more closely with the features of written academic discourse. The distribution of grammatical metaphors identified in *Volume 1* is summarized in Table 3.

Table 3: Total Frequency of Types of Grammatical Metaphors of Nominalization in Official TOEFL iBT Tests Volume 1

Total Frequency of Metaphors	Adjectival Nominalization	Verbal Nominalization	Official TOEFL iBT Tests Volume 1
177	9	168	Conversations
540	45	495	Lectures
717	54	663	Total Frequency

Based on the data presented in Table 4, it is evident that, across the five tests in *TOEFL Official Tests Volume 1*, the frequency of grammatical metaphors involving nominalization is consistently higher in lecture texts compared to conversation texts.

Table 4: Frequency of Grammatical Metaphors of Nominalization in the Listening Sections of Official TOEFL iBT Tests Volume 1

Total Frequency of Metaphors	Lecture	Conversation	Test Number
131	75	56	Test 1
139	113	26	Test 2
113	84	29	Test 3
183	148	35	Test 4
151	120	31	Test 5

Data Analysis of *Official TOEFL iBT Tests Volume 2*

Official TOEFL iBT Tests Volume 2 comprises five independent tests. As with the previous volumes, the listening section of each test includes six passages—lectures and conversations—resulting in a total of 30 listening passages analyzed for this study. The results of the clause-level analysis—including the frequency and distribution of verbal and adjectival nominalizations—are summarized in Table 5.

Table 5: Total Frequency of Types of Grammatical Metaphors of Nominalization in Official TOEFL iBT Tests Volume 2

Total Frequency of Metaphors	Adjectival Nominalization	Verbal Nominalization	Official TOEFL iBT Tests Volume 2
110	0	110	Conversations
575	52	523	Lectures
685	52	633	Total Frequency

As previously noted, the frequency of grammatical metaphors—particularly those involving nominalization—is consistently higher in lecture texts than in conversational ones. This trend aligns with expectations based on systemic functional linguistic theory. Table 6 presents a comparative summary of the data obtained from the five tests included in this volume.

Table 6: Frequency of Grammatical Metaphors of Nominalization in the Listening Sections of Official TOEFL iBT Tests Volume 2

Total Frequency of Metaphors	Conversation	Lecture	Test Number
152	128	24	Test 1
98	84	14	Test 2
158	128	30	Test 3
139	121	18	Test 4
138	114	24	Test 5

Discussion and Summary of Data across the Three Books

Due to the extensive dataset—over 1,900 clauses identified and analyzed as containing metaphorical meanings—only representative examples are included in this section. Tables 7 and 8 provide illustrative instances of the two major types of nominalization-based grammatical metaphor analyzed in this study.

Table 7: Metaphorical clause involving Verbal Nominalization (Source: Findings of the Present Study)

No.	Metaphorical (Non-congruent) Clause from Listening Section	Congruent (Literal) Clause Proposed by the Authors
1	<i>Plato says, the third group you need is leaders.</i>	<i>Plato says, the third group you need is people who can lead.</i>
2	<i>It would be better to remove restrictions on imports and ...</i>	<i>It would be better to remove what restricts imports and ...</i>
3	<i>Basically, the argument is that for baleen whales, migration is a kind of balancing act.</i>	<i>Basically, the case that we argue about is that for baleen whales, the time they migrate is a kind of state in which they balance their acts.</i>

The clause is regarded as the *central processing unit* of the lexico-grammar stratum (Halliday & Matthiessen, 2014:10). Accordingly, in the present study, Clause is adopted as the primary unit of analysis, considering all of its constituent elements. As illustrated in Table 7, nominal groups such as *leaders*, *restrictions*, *argument*, *migration*, and *balancing* have been identified within their respective clauses. These items were formed through nominalization, where specific derivational suffixes (e.g., *-er*, *-ment*, *-tion*, and *-ing*) are added to base forms, resulting in noun phrases that serve as participants within the clause structure. The derivational processes involving *-ing* and *-er* are categorized as gerundive and agentive nominalization, respectively. For instance, in Example 1, the word *leader* functions as a nominal group within the clause. It's expected, congruent (i.e., literal) form would be the verbal process *lead*. The addition of the *-er* suffix shifts the word class from verb to noun, altering its grammatical role in the clause and transforming the clause from a process-based structure to a participant-based one. In Example 3, the comparison between congruent and incongruent versions highlights how grammatical metaphor affects the clause structure. The metaphorical clause—"*Basically, the argument is*

that for baleen whales, migration is a kind of balancing act."—utilizes nominalized processes (*argument, migration, balancing*) as participants, with a relational process (*is*) expressing the experiential meaning. In contrast, the congruent version—"Basically, the case that we argue about it is that for baleen whales, the time they migrate is a kind of state in which they balance their acts."—realizes the material processes *argue, migrate, and balance* explicitly as verbs, resulting in a longer and more elaborated clause structure.

Table 8: Metaphorical clause involving Adjective Nominalization (Source: Findings of the Present Study)

No.	Metaphorical (Incongruent) Clause from Listening Section	Congruent (Literal) Clause Proposed by the Authors
4	<i>If we're going to discuss goodness and justice...</i>	<i>If we're going to discuss what makes an individual good and...</i>
5	<i>He accomplished this by giving the stage a greater feeling of depth...</i>	<i>He accomplished this so that he gave the stage a sense of deep perspective so that people could more greatly feel it.</i>
6	<i>Since the capacity for recall has always been linked with the ability to talk.</i>	<i>Since the power which is capable for recall has always been linked with the ability to talk.</i>

As illustrated in Table 8, the selected clauses demonstrate instances where adjectives are no longer realized as qualities, but rather as things—that is, they are expressed as nominal groups within the lexicogrammar stratum. This shift reflects a key feature of adjectival nominalization, a type of experiential grammatical metaphor. In Example 4, the embedded clause "*If we're going to discuss what makes an individual good...*" represents the congruent (i.e., literal) realization of the adjective *good*. However, in the metaphorical version of the clause, this quality is condensed into the noun *goodness*. Such a transformation is particularly characteristic of formal or academic discourse, where lexical density and semantic abstraction are prioritized. The nominalization of *good* into *goodness* reflects a structural shift at the lexicogrammar level, resulting in a more compact and abstract expression of meaning. This is a hallmark of grammatical metaphor within the Systemic Functional Linguistics (SFL) framework. As previously mentioned, this study focuses specifically on grammatical metaphors found in materials officially endorsed by the TOEFL test's administering organization, within a standardized academic context. In Examples 5 and 6, similar metaphorical transformations are observed: *depth* and *capacity* are used in place of their congruent adjectival counterparts, *deep* and *capable*, respectively. These nominalizations involve a shift in word class (from adjective to noun), leading to corresponding changes in syntactic roles and clause structure. Such transformations are not merely stylistic, but rather serve important functional purposes: they increase abstraction, facilitate meaning condensation, and enable the reorganization of information in a way that aligns with the communicative

demands of academic discourse. Consequently, these examples exemplify the incongruent and metaphorical nature of adjectival nominalization in TOEFL listening texts. Taking into account the analyses presented above, a total of 14 TOEFL tests were examined across the three selected books. Each test includes six listening passages—comprising both conversations and lectures. In total, 1,906 grammatical metaphors involving nominalization were identified and systematically analyzed. A comparative analysis of the data from all tests revealed that there is no statistically significant difference in the overall frequency of nominalization-based grammatical metaphors among the three books. However, a consistent pattern emerged: the lecture sections contained a substantially higher number of grammatical metaphors than the conversation sections. Specifically, approximately 79% of all identified nominalizations occurred in the lecture texts, indicating a strong correlation between register and the distribution of grammatical metaphors. Table 9 below presents the total frequency distribution of nominalization-based grammatical metaphors across the two listening text types—conversations and lectures—in all 14 TOEFL tests analyzed in this study.

Table 9: Total Frequency of Nominalization Metaphors in the Listening Sections of the Three Books (Source: Findings of the Present Study)

Book	Lecture	Conversation	Total Nominalizations
Official Guide to the TOEFL iBT (includes 4 tests)	387	117	504
Official TOEFL iBT Tests Volume 1 (including 5 tests)	540	177	717
Official TOEFL iBT Tests Volume 2 (including 5 tests)	575	110	685
Total	1502	404	1906

As follows, figure 1 illustrates the distribution of frequencies for the two types of grammatical metaphors—verbal nominalization and adjectival nominalization—within the three TOEFL test preparation books analyzed in the present study.

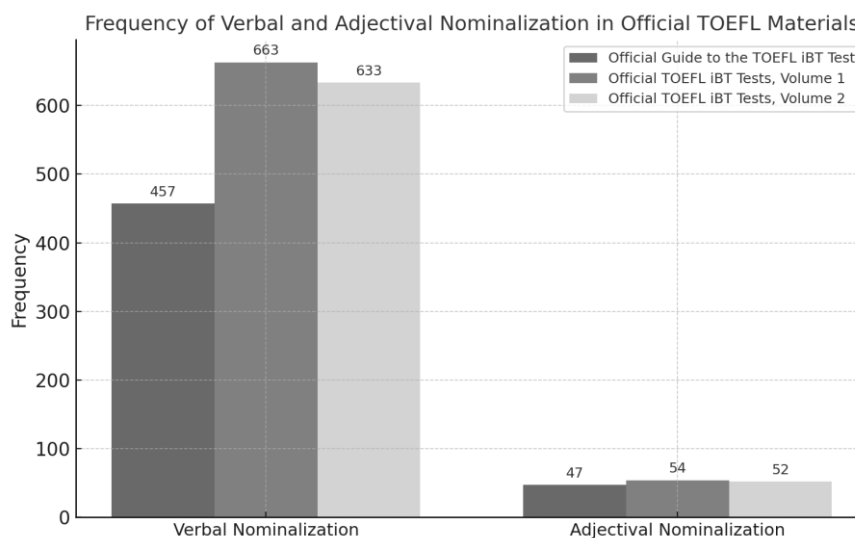

Fig 1: Frequency Distribution of Types of Nominalizations as Grammatical Metaphors in three Official TOEFL iBT Books

As shown in Figure 1, a total of 1,906 clauses exhibiting grammatical metaphor through nominalization were identified and analyzed across 84 listening texts (comprising both lectures and conversations) drawn from the listening sections of three benchmark TOEFL preparation books. Of these, only 153 instances (8%) were adjectival nominalizations, while the remaining 1,753 clauses (92%) involved verbal nominalizations.

Conclusion

The present study described and analyzed nominalization as Grammatical Metaphors in the listening module of the TOEFL official text books, using Systemic Functional Grammar (Halliday & Matthiessen, 2014). The data were collected through documentary (library) method research, and examined using a qualitative content analysis. In this regard, the listening modules of three textbooks (containing fourteen tests in conversations and lectures formats) were selected. In the next step, the clauses of 84 texts were analyzed. First, clause by clause of these texts was separately examined. Then, nominalizations as Grammatical Metaphors were compared and analyzed in terms of type and frequency. The main findings are summarized below: 1) In Official Guide to the TOEFL iBT Test, a total of 504 verbal nominalization metaphors were identified. Of these, 23% occurred in conversation texts and 77% in lecture texts. Verbal nominalizations accounted for 91% of the total, while adjectival nominalizations comprised only 9%. 2) In TOEFL iBT Practice Tests Volume 1, 717 nominalization metaphors were found—25% in conversations and 75% in lectures. Verbal nominalizations made up 92%, and adjectival

nominalizations 8%. 3) In TOEFL iBT Practice Tests Volume 2, 685 nominalization metaphors were identified. Of these, 16% appeared in conversation texts and 84% in lecture texts. Again, verbal nominalizations constituted 92%, and adjectival ones 8%. The results indicated that: 1. A total of 1,906 Grammatical Metaphors of nominalization were identified. There was a higher frequency of nominalization in lecture texts (79%) than the texts of conversations (21%). 2. De-verbal nominalization had a frequency of 1753 cases equal to 92%, and only 8% of the total frequency were found for de-adjectival nominalization. The findings showed that the officially recognized TOEFL textbooks employ both de-verbal and de-adjectival metaphors in the conversations and lectures texts of the listening module. The higher frequency of nominalization in lecture texts aligns with the structural features of scientific and academic language. Since Grammatical Metaphor is one of the most important characteristics of academic, and scientific discourses, and Nominalization is a powerful resource in recognizing Grammatical Metaphors and is a determining factor in the complexity of texts with more lexical density, prioritizing lecture texts in TOEFL listening modules could enhance their effectiveness in measuring the communicative and metaphorical competence of the language learners.

References

- Afshar, M., Gorjian, B., Veysi, A., Sharafi, S., & Shekaramiz, M. (2020). "The Candidates' Inferring Problems of TOEFL Listening Module". *Journal of Linguistics*, 12(37), 267-295. [In Persian]
- Bachman, L.F. & Palmer, A.S. (1996). *Language Testing in Practice: Designing and Developing Useful Language Tests*. Oxford: OUP.
- Banks, D. (2005). "On the historical origin of nominalized process in scientific text". *English for Specific Purposes*. 24, 347-357.
- Banks, D. (2011). "The evolution of grammatical metaphor in scientific writing". In *Grammatical metaphor: Views from systemic functional linguistics* (pp. 127-147). John Benjamins Publishing Company.
- Bhatia, V. K. (1993). *Analyzing genre, Language use in professional settings*. Applied Linguistics and Language Study. London: Longman.
- Biber, D. (1988). *Variation across speech and writing*. Cambridge University Press.
- Biber, D. (2006). *University language: A corpus-based study of spoken and written registers*. viii, 261 pp. John Benjamins Publishing Company
- Biber, D., & Gray, B. (2021). "Nominalizing the verb phrase in academic science writing". In *The register-functional approach to grammatical complexity* (pp. 176-198). Routledge.
- Bloor, T., & Bloor, M. (1995). *The functional analysis of English: A Hallidayan approach*. London: Arnold.
- Bloor, T., & Bloor, M. (2013). *The functional analysis of English: A Hallidayan approach*. Routledge.

- Bonelli, E. T. (2008). "Corpora and LSP: Issues and implications". *Corpora for University Language Teachers*. Edited by Carol Taylor Torsello, Katherine Ackerley and Erik Castello. Bern: Peter Lang CH, 31-48.
- Canale, M. and Swain, M. (1980). "Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing". *Applied Linguistics* 1 (1), 1-47.
- Charles, M. (2003). "This mystery...": a corpus-based study of the use of nouns to construct stance in theses from two contrasting disciplines". *Journal of English for Academic Purposes*, 2(4), 313-326.
- Chavooshi, M. (2011). *The Use of Grammatical Metaphor in Language of Science*. Master's thesis, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran). [In Persian]
- Christie, F., & Martin, J. R. (1997). *Genre and institutions: Social processes in the workplace and school*. London: Cassell.
- Dabir-moghaddam, M. (2008). *Theoretical Linguistics: Emergence and Development of Generative Grammar* (3rd ed). Tehran: SAMT Publications. [In Persian]
- Dabir-moghaddam, M. (2016). *Theoretical Linguistics: Emergence and Development of Generative Grammar* (3rd ed). Tehran: SAMT Publications. [In Persian]
- Devrim, D. Y. (2015). "Grammatical Metaphor: What do we mean? What exactly are we researching?" *Functional Linguistics*, 2(1), 3.
- Educational Testing Service. (2016). *Official TOEFL iBT Tests*. Vol.2, (3rd ed). McGraw Hill Professional.
- Educational Testing Service. (2017). *The official guide to the TOEFL test*. (5th ed). McGraw Hill Professional.
- Educational Testing Service. (2018). *Official TOEFL iBT Tests*. Vol.1, (3rd ed). McGraw Hill Professional.
- Eggins, S. (1994). *Introduction to systemic functional linguistics*. (1st ed). Pinter, London.
- Gebhard, M., Chen, I. A., & Britton, L. (2014). "Miss, nominalization is a nominalization", English language learners' use of SFL metalanguage and their literacy practices. *Linguistics and Education*, 26, 106-125.
- Halliday, M. A. K. (1985/1994/1998). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold Limited.
- Halliday, M. A. K. (1988). "On the language of physical science". *Registers of written English: Situational factors and linguistic features*, 162-178.
- Halliday, M. A. K. (1989). *Spoken and written language*. Oxford University Press, USA.
- Halliday, M. A. K. (2004). *Language of science*. Continuum, London.
- Halliday, M. A. K., & Matthiessen, C.M.I.M. (1999). *Construing experience through meaning: A language-based approach to cognition*. A&C Black.
- Halliday, M.A.K & Martin J. (1993). *Writing Science: Literacy and Discursive Power*. University of Pittsburgh Press, Pittsburgh.
- Halliday, M.A.K., & Matthiessen, C.M.I.M. (2014). *Halliday's Introduction to Functional Grammar* (4th ed.). Routledge.
- Heyvaert, L. (2011). "Nominalization as grammatical metaphor: On the need for a radically systemic and meta-functional approach". In *Grammatical metaphor: Views from systemic functional linguistics* (pp. 65-99). John Benjamins Publishing Company.

- Holtz, M. (2009). "Nominalization in scientific discourse: a corpus-based study of abstracts and research articles". In *Proceedings of the Corpus Linguistics Conference 2009* (CL2009), (p. 341).
- Hyland, K. (2004). *Genre and second language writing*. University of Michigan Press.
- Hyland, K. (2008). "Academic clusters: Text patterning in published and postgraduate writing". *International journal of applied linguistics*, 18(1), 41-62.
- Hyland, K. (2009). *Academic discourse: English in a global context*. London: Continuum.
- Jalilifar, A., Alipour, M., & Parsa, S. (2014). "Comparative Study of Nominalization in Applied Linguistics and Biology Books". *Research in Applied Linguistics*, 5, 24-43.
- Jodairi Pineh, A. (2022). "Exploring Nominalization Use in EFL Students' Argumentative Writing over a Genre-Based Teaching and Learning Approach". *Journal of Research in Applied Linguistics*, 13(1), 110-122.
- Kazemian, B., Behnam, B., & Ghafoori, N. (2013). Ideational Grammatical Metaphor in Scientific Texts: A Hallidayan Perspective. *International Journal of Linguistics*, 5, 146-168.
- Lees, R. B. (1962). "The grammar of English nominalizations". *Journal of Symbolic Logic*, 27(2).
- Liardet, C. L. (2013). *A corpus-assisted study of Chinese EFL learners' development of academic literacy*. Doctoral Thesis. Macquarie University. Sydney.
- Liardet, C. L. (2014). "A'speedful development': academic literacy in Chinese learners of English as a foreign language". In *Corpus analysis for descriptive and pedagogical purposes* (pp. 303-324). Peter Lang.
- Liardet, C. L. (2015). "Academic literacy and grammatical metaphor: Mapping development". *TESOL International Journal*, 10(1), 29-46.
- Liardet, C.L. (2016). "Nominalization and grammatical metaphor: Elaborating the theory". *English for Specific Purposes*. 44, 16-29.
- Mahbudi, A., Mahbudi, L., & Amalsaleh, E. (2014). "A Comparison between the Use of Nominalization in Medical Papers by English and Iranian Writers". *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 3, 1-6.
- Mahfudurido, I., Tallapessy, A., & Kusumayanti, D. D. (2021). "Exploring Nominalization Use in Graduate Thesis Abstracts: An SFL Approach to Academic Writing". *Leksema: Journal Bahasa dan Sastra*, 6(2), 125-139.
- Martin, J. R. (1992). *English text: System and structure*. Amsterdam: John Benjamins.
- Martin, J. R. (2008). "Incongruent and proud: de-vilifying 'nominalization'." *Discourse & Society*, 19(6), 801-810.
- Matthiessen, C. M. I. M. (1995). *Lexico-grammatical Cartography: English Systems*. International Language Sciences Publisher.
- Mirzaei Hesarian, M., & Ahmadi, S. (2020). "Grammatical Metaphor from the Perspective of Persian Language Teaching and Learning: An Analysis Based on the Language Perspective of the Halliday Foundation". *Journal of Persian Language International Teaching Studies*, 6(6), 11-38. [In Persian]
- Mobaraki, S. (2012). *Grammatical Metaphor in Scientific and Literary Texts*. (Master's thesis, Semnan University, Semnan, Iran). [In Persian]
- Nunan, D. & Miller, L. ed. (1995). *New ways in teaching listening*. TESOL Inc.

- Ravelli, L. J. (1988). “Grammatical metaphor: An initial analysis. *Pragmatics*”, *discourse and text: Some systemically-oriented approaches*, 133-147.
- Ravelli, L. J. (1999). *Metaphor, mode, and complexity: An exploration of covarying patterns*. B.A. Honours thesis, University of Sydney, Department of English and Media Studies.
- Rezapour, E., & Ahmadi, S. (2016). “Critical Analysis of Grammatical Metaphor of Nominalization in English and Persian Political Discourses”. *Journal of language Science*, 4(6), 59–82. [In Persian]
- Sahraei, R. M., & Yeganeh, S. (2019). “A Comparative Study of Grammatical Metaphor in Persian Research Articles Written over the Past Three Decades”. *Namaeh Farhangistan*, 17(4), 113–136. [In Persian]
- Simon-Vandenberg, A. M., Ravelli, L. J., & Taverniers, M. (2003). *Grammatical metaphor*. Amsterdam: Benjamins, 1-460.
- Swann, J., Hunston, S., & Oakey, D. (2010). *Introducing applied linguistics: Concepts and skills*. Routledge, New York.
- Taverniers, M. (2006). “Grammatical metaphor and lexical metaphor: Different perspectives on semantic variation”. *Neophilologus*, 90(2), 321-332.
- Taverniers, M. (2003). “Grammatical metaphor in SFL: A historiography of the introduction and initial study of the term”, in: Simon-Vandenberg, Taverniers & Ravelli (eds.) *Grammatical Metaphor: Views from systemic functional linguistics*. (Current Issues in Linguistic Theory, 236.), Amsterdam: Benjamins, 5-33.
- Thomason, G. (1996). *Introducing Functional Grammar*. London: Edward Arnold.
- Thompson, G. (2009). “Grammatical metaphor and success in academic writing”. *Introducing applied linguistics: Concepts and skills*, 65-99.
- Wang, X. (2011). *Grammatical Concepts and their Application in Foreign Language Teaching*, University of Tasmania. Retrieved November, 19, 335-364.
- Yang, B. (2020). “Full realization principle for the identification of ideational grammatical metaphor: nominalization as example”. *Journal of World Languages*, 6, 161 - 174.

استعاره‌های دستوری اسم‌سازی در بخش شنیداری کتاب‌های آزمون زبان تافل: رویکرد دستور نقش‌گرای نظام‌مند

روح‌الله یعقوبی^۱

محمد دبیرمقدم^۲

فردوس آقاگل‌زاده^{۳*}

عالیه کردزعفرانلو کامبوزیا^۴

مقاله پژوهشی

چکیده

پژوهش حاضر در چارچوب دستور نقش‌گرای نظام‌مند هلیدی-متینسن (۲۰۱۴) به توصیف و تحلیل استعاره‌های دستوری اسم‌سازی در بخش شنیداری کتاب‌های آزمون تافل پرداخته است. داده‌ها به روش اسنادی و کتابخانه‌ای گردآوری و با رویکرد تحلیل محتوای کیفی بررسی شده‌اند. در این راستا بخش شنیداری ۱۴ آزمون از ۳ کتاب انتخاب و بندهای ۸۴ متن موجود در قالب مکالمه و سخنرانی، بررسی و تحلیل شدند. سپس انواع استعاره‌های دستوری اسم‌سازی در هر متن شناسایی و به لحاظ نوع و فراوانی مورد مقایسه قرار گرفتند. نتایج حاصل نشان داد: ۱. در مجموع تعداد ۱۹۰۶ استعاره دستوری اسم‌سازی شناسایی گردید. میزان استفاده از استعاره اسم‌سازی در متن‌های سخنرانی بخش شنیداری با فراوانی ۷۹٪ بیشتر از متن‌های مکالمه با فراوانی ۲۱٪ بود، ۲. استعاره‌های دستوری اسم‌سازی فعلی با فراوانی ۱۷۵۳ مورد معادل ۹۲٪ داده‌ها را تشکیل داد، و اسم‌سازی صفتی تنها ۸٪ از مجموع فراوانی را به خود اختصاص داد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که کتاب‌های رسمی آزمون تافل در متون مکالمه و سخنرانی بخش شنیداری خود از هر دو نوع استعاره اسم‌سازی فعلی و صفتی استفاده کرده است، و با توجه به این که میزان استعاره اسم‌سازی به کار رفته در متون سخنرانی بیشتر از متون مکالمه بوده و در آن نسبت اسم به فعل بالاتر است، به لحاظ ویژگی‌های ساختاری به زبان علم و متن دانشگاهی نزدیک‌تر است. استفاده هر چه بیشتر کتاب‌های آموزش زبان تافل از متن سخنرانی در بخش شنیداری، موجب می‌شود این آزمون در سنجش توانش ارتباطی و استعاری زبان‌آموزان کارایی بیشتری داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: دستور نقش‌گرای نظام‌مند، استعاره دستوری، اسم‌سازی، آزمون تافل.

✉ r.yaghoobi@cfu.ac.ir

✉ mdabirmoghaddam@gmail.com

✉ ferdows@yaho.com

✉ akord@modares.ac.ir

۱- دانش‌آموخته دکتری زبان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران

۲- استاد گروه زبان‌شناسی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

۳- استاد گروه زبان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران*

۴- دانشیار گروه زبان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۱- مقدمه

زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند^۱ بیش از سایر انگاره‌های زبان‌شناسی به نقش ارتباطی زبان و نیز بافت موقعیت توجه داشته است. از این‌رو، آگاهی از مفاهیم دستور نقش‌گرای نظام‌مند از جمله استعاره‌های دستوری برای تمام افرادی که در آموزش زبان خارجی اعم از مدرسان، مؤلفان مواد و کتاب‌های آموزشی سطوح پیشرفته زبان و در نتیجه زبان‌آموزانی که قصد استفاده از زبان خارجی را در محیط علمی و دانشگاهی، و یا موقعیت‌های رسمی مانند روابط تجاری و سیاسی دارند، یک ضرورت است. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسه‌هایی که داشتن مهارت در زبان انگلیسی یکی از معیارهای اصلی آنها برای انتخاب متقاضیان است، رو به افزایش است، لذا آزمون‌های بین‌المللی از جمله تافل به‌عنوان آزمون سنجش مهارت زبانی و توانش ارتباطی افراد بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته‌اند. یکی از مؤلفه‌های این توانمندی، دانش و توانش کاربرشناختی است که عبارت است از توانایی افراد در تولید و درک صحیح نقش‌های زبانی براساس بافت یا موقعیت زبانی. از این‌رو برای برقراری یک ارتباط مناسب و موفق این توانش دارای اهمیت است و به همین علت مطالعات قابل توجهی در خصوص روش‌های آموزش و سنجش و ارتباط با نقش‌های زبانی صورت گرفته است. به علاوه، با توجه به این که استعاره دستوری در زبان علم به فراوانی دیده می‌شود، توانش استعاری زبان‌آموزان شرکت‌کننده در آزمون تافل، که غالباً متون دانشگاهی را مدنظر دارد، نیز باید لحاظ گردد. لذا با توجه به این که استعاره دستوری یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های متون علمی و دانشگاهی است^۳ (هلیدی^۴، ۲۰۰۴ و ۱۹۸۸ و ۱۹۸۵؛ دیوریم^۵، ۲۰۱۵) و از طرفی در زبان علم نسبت اسم به فعل بالاتر است (بیر و گری^۶، ۲۰۲۱)، در صورتی که کتاب‌های آموزشی زبان تافل از مفاهیم دستور نقش‌گرای نظام‌مند به‌ویژه استعاره دستوری اسم‌سازی در محتوای خود استفاده نمایند، این زمینه را فراهم می‌نماید تا زبان‌آموز ویژگی‌های ساختاری متون علمی و رسمی شامل متن کتاب‌های درسی و دانشگاهی را بهتر یاد بگیرد و نیز می‌آموزد که در یک متن علمی، بند^۷های غیرساده با فشردگی و تراکم واژگانی^۸ بیشتر و میزان بیشتری اسم نسبت به فعل (با توجه به استعاره دستوری اسم‌سازی) وجود دارد. به عبارت دیگر، هر چه در یک متن میزان بیشتری از استعاره دستوری استفاده شود، آن متن به لحاظ ساختار بندها، و سبک و سیاق به متن‌های دانشگاهی و علمی نزدیک‌تر است. با توجه به موارد ذکر شده پرسش‌های پژوهش حاضر به

1. Systemic Functional Linguistics

2. Nominalization as Grammatical Metaphor

3. Grammatical metaphor, which was suggested by Halliday (1985a) is one of the most important characteristics of academic, bureaucratic and scientific discourses and it is one of the crucial contributions of Systemic Functional Linguistics to the field of linguistics and education (Devrim, 2015).

4. Halliday

5. Devrim

6. Biber & Gray

7. clause

8. lexical density

این مطلب می‌پردازد که تا چه میزان در دو بخش مکالمه^۱ و سخنرانی^۲ مهارت شنیداری آزمون تافل به کار رفته است، و بازنمایی این نوع استعاره به چه صورت است؟ با توجه به این که آزمون بین‌المللی تافل، به عنوان رایج‌ترین و یکی از معتبرترین آزمون‌های بین‌المللی زبان انگلیسی شناخته می‌شود، و مورد اقبال تعداد بسیار زیادی دانشگاه و مؤسسات آموزشی معتبر در سراسر جهان است و آن را از جنبه صرفاً آموزشی تبدیل به یک صنعت نموده است، و از طرفی اسم‌سازی متداول‌ترین نوع در بین استعاره‌های دستوری است (تاوورنیرز، ۲۰۰۳: ۷) و به وفور در متون علمی و کتاب‌های درسی و دانشگاهی یافت می‌شود، ضرورت انجام پژوهش حاضر مشخص می‌شود. در این راستا انجام پژوهش حاضر بدان جهت اهمیت می‌یابد که افرادی که به هر نحو در فرایند آموزش زبان خارجی دخیل هستند نسبت به این امر به‌طور آگاهانه توجه داشته باشند که محتوای متنی که جهت آموزش و یا سنجش دانش زبانی در اختیار زبان‌آموز قرار می‌گیرد، با اهداف تعریف شده آن متن همبستگی بالایی داشته باشد. به عبارت دیگر، اگر قرار است یک فرد که بعد از گذراندن ماه‌ها و حتی سال‌های متمادی که صرف یادگیری یک زبان خارجی مانند زبان انگلیسی نموده است، در یک آزمون بین‌المللی مانند تافل شرکت نماید تا از این راه به اهداف مهاجرتی خود از جمله کسب مجوز ورود به یک دانشگاه معتبر در کشور مقصد دست یابد، لازم است مؤلفان و مدرسان کتاب‌های درسی و نیز طراحان سؤالات آزمون‌ها به این امر توجه بیشتری داشته باشند که تا چه میزان محتوای کتاب‌های آموزشی که در اختیار زبان‌آموز قرار داده‌اند ویژگی‌هایی دارد که به ساختار متون علمی نزدیک است. آگاهی بخشی در این زمینه هم به مدرسان و هم به زبان‌آموزان زمینه درک بهتر متون بخش شنیداری آزمون تافل را فراهم می‌نماید. در این راستا پژوهش حاضر سه کتاب رسمی آزمون تافل که توسط مؤسسه برگزارکننده این آزمون منتشر شده است را مورد بررسی قرار می‌دهد. آزمون تافل با هدف دانشگاهی و سنجش داوطلبان در زمینه درک متون علمی طراحی شده است و بنابراین شناسایی انواع استعاره دستوری از جمله اسم‌سازی در متون این آزمون اهمیت بالایی دارد. در پژوهش حاضر، استعاره‌های اسم‌سازی در بخش شنیداری آزمون‌های هر ۳ جلد از کتاب‌های رسمی آموزش زبان تافل، مورد توصیف و تحلیل قرار می‌گیرد تا از این مسیر میزان نزدیک بودن متن این کتاب‌ها به زبان علم مورد ارزیابی قرار گیرد، که این موضوع در پژوهش‌های دانشگاهی کاری نو می‌باشد. بنابراین، هدف پژوهش حاضر برجسته کردن اهمیت کاربرد انواع استعاره دستوری از جمله اسم‌سازی به عنوان رایج‌ترین نوع استعاره دستوری (تاوورنیرز، ۲۰۰۳: ۷) در فرایند آموزش و سنجش زبان تافل است، و به بررسی میزان و نحوه استفاده از انواع استعاره دستوری اسم‌سازی در بخش شنیداری کتاب‌های معیار آموزشی زبان تافل پرداخته است.

در مقاله حاضر بعد از بخش مقدمه، به مرور مطالعات انجام گرفته و پیشینه تحقیق پرداخته شده است. سپس مبانی نظری پژوهش ارائه شده و در ادامه روش انجام پژوهش توضیح داده شده است. در پایان به

1. conversation

2. lecture

3. Taverniers

توصیف آماری یافته‌ها و تحلیل داده‌ها در سه کتاب به‌طور جداگانه پرداخته‌ایم. در پایان بحث در مورد یافته‌های پژوهش حاضر و بخش نتیجه‌گیری ارائه شده است.

۲- پیشینه پژوهش

در چارچوب دستور نقش‌گرای نظام‌مند و انواع استعاره دستوری در زبان‌شناسی نقش‌گرا مطالعات متعددی صورت گرفته است. در ارتباط با استعاره دستوری اسم‌سازی نیز پژوهش‌های قابل توجهی انجام شده است، که بیان‌گر اهمیت روزافزون آن در متون علمی است. سایمون-وندنبرگن و همکاران^۱ (۲۰۰۳) در کتاب راهنمای جامع خود به‌طور مفصل به بررسی و تحلیل استعاره دستوری از نگاه زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند پرداخته‌اند. این کتاب با تلفیق مباحث نظری و عملی در ارتباط با استعاره دستوری زمینه برای فهم بهتر آن را فراهم کرده است. با توجه به تنوع مباحث در ارتباط با مفهوم استعاره دستوری، مطالعه این کتاب برای پژوهشگران بسیار منبعی کارآمد و سودمند است. هیوارت^۲ (۲۰۱۱) نیز در فصلی از همین کتاب به استعاره دستوری اسم‌سازی در چارچوب دستور نقش‌گرای نظام‌مند پرداخته است. وی در مقاله خود مثال‌هایی را به نقل از هلیدی (۱۹۹۴: ۳۵۳)، راولی^۳ (۱۹۸۸: ۱۳۴)، متیسن (۱۹۹۵: ۶۷۸) و هلیدی-متیسن (۱۹۹۹: ۲۴۴) بررسی کرده تا مفهوم نظام‌مندی در استعاره دستوری اسم‌سازی و انواع آن را برای مخاطب روشن سازد. وی انواع استعاره اسم‌سازی شامل نوع فعلی و صفتی را مورد بررسی قرار داده است. تامپسون^۴ (۲۰۰۹) در فصل سوم کتابی با عنوان مقدمه‌ای بر زبان‌شناسی کاربردی: مفاهیم و مهارت‌ها^۵ (سوان^۶ و همکاران، ۲۰۱۰) با بررسی متن ۱۰ پایان‌نامه ارشد که توسط افراد غیرانگلیسی‌زبان نگارش شده است، به تحلیل مفهوم استعاره دستوری و میزان تأثیر آن در موفقیت نگارش متون دانشگاهی پرداخته است. وی بر نقش تأثیرگذار اسم‌سازی در ساخت دانش^۷ و بنابراین زمینه آموزش تأکید می‌کند. او به نقل از کریستی و مارتین^۸ (۱۹۹۷)، موفقیت در آموزش را تا حد زیادی به میزان توانایی فهم و استفاده از استعاره‌های دستوری تعبیر می‌کند. این مسأله از نظر نگارندگان مقاله حاضر نیز مورد تأیید است. هولتز^۹ (۲۰۰۹) کاربرد استعاره دستوری را در پیکره‌ای متشکل از ۴۹ مقاله علمی انگلیسی در چهار حوزه علمی مختلف بررسی کرده است، که متشکل از ۴۲۰ هزار واژه است. او مهم‌ترین تفاوت میان مقاله‌ها را در میزان فشردگی اطلاعات می‌داند. وی اسم‌سازی را به‌عنوان منبعی قدرتمند در تشخیص استعاره دستوری و عامل پیچیدگی متون می‌داند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که اسم‌ها پربسامدترین واژه‌ها در چکیده و متن مقالات علمی هستند، که این امر بیان‌گر کاربرد فراوان استعاره اسم‌سازی در زبان علم است.

1. Simon-Vandenberg, Ravelli & Taverniers

2. Heyvaert

3. Ravelli

4. Thompson

5. Introducing applied linguistics: Concepts and skills

6. Swann

7. the construction of knowledge

8. Christie & Martin

9. Holtz

وی تأکید می‌کند از لحاظ آماری تفاوت بارزی میان این موضوعات وجود دارد. به این ترتیب که در رابطه با موضوع زیست‌شناسی و مکانیک در مقایسه با علوم رایانه و زبان‌شناسی از اسم‌سازی بیشتری استفاده شده است. صحرایی و یگانه (۱۳۹۸) این نتیجه‌گیری مبنی بر این‌که متون تجربی دارای متون پیچیده‌تری نسبت به متون انسانی هستند، را رد می‌کنند و معتقدند برای تعیین میزان پیچیدگی یک گونه زبانی بایستی تمام جوانب از جمله شاخص‌هایی مانند میزان استفاده از استعاره دستوری، میزان آگاهی از فرایندهای استعاری، و موضوع مورد بحث در علوم مختلف، به‌طور همزمان در نظر گرفته شوند، مثلاً در متون علوم سیاسی که زیر مجموعه علوم انسانی است، میزان بیشتری استعاره اسم‌سازی نسبت به متون مکانیک به‌کار رفته است. نگارندگان مقاله حاضر نتایج صحرایی و یگانه (۱۳۹۸) را مطالعه کرده و یافته‌های آن را برای رد فرضیه هولتز (۲۰۰۹) کافی نمی‌دانند. در دستور نقش‌گرای نظام‌مند دو انگاره معنایی و لایه‌ای^۱ برای مطالعه استعاره دستوری ارائه شده است، که دیوریم (۲۰۱۵) انگاره‌ای تلفیقی از این دو ارائه کرده است. وی بر این اساس به بررسی انواع نمونه‌های استعاره دستوری می‌پردازد. وی در ادامه سعی دارد با معرفی انگاره‌ای یکپارچه از استعاره دستوری آن را در زمینه آموزش زبان بیازماید. استعاره دستوری در این انگاره، ساختی زبانی است که حاصل تنش^۲ لایه‌ای بین معانی اندیشگانی^۳ (شامل تجربی و منطقی^۴) و بینافردی^۵ در معناشناسی واژگان-دستور^۶ است. لازم به ذکر است که در تقسیم‌بندی او به استعاره متنی^۷ اشاره نشده است. لیاردت^۸ (۲۰۱۶) در مقاله‌ای به بررسی اسم‌سازی به‌عنوان استعاره دستوری پرداخته است. پژوهش او در چارچوب نظری هلبیدی (۱۹۹۳) و مارتین (۲۰۰۸) و پیکره بنیاد است. وی ۵۲۰ متن از زبان‌آموزان چینی را طی چهار ترم اول دانشگاه آنها جمع‌آوری نموده است (لیاردت ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵). لیاردت به دنبال آن بوده است تا بفهمد یک فرد چگونه اسم‌سازی را به‌طور کامل فرا می‌گیرد و به‌کار می‌برد. این مطالعه با توجه به نتایج و یافته‌های به‌دست آمده، برای زبان‌آموزان سطح مبتدی تا سطح پیشرفته برای استفاده حرفه‌ای از اسم‌سازی توصیه‌هایی آموزشی را ارائه نموده است. وی معتقد است زبان‌آموزان حتی در غیاب آموزش صریح تمایل دارند اسم‌سازی را استفاده نمایند. این مقاله یک چارچوب ظریف برای توصیف انواع اسم‌سازی، هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی، هم به‌صورت مجزا و هم در پاره‌گفت‌های بزرگ‌تر متن ترسیم کرده است. این توصیف‌های تفصیلی به درک کامل‌تری از نحوه بکارگیری منابع اسم‌سازی توسط یادگیرندگان اجازه می‌دهد تا متوجه بازنمایی‌های میانی^۹ شوند که در غیر این صورت ممکن است به‌عنوان خطاهای ساده یا غلط املائی نادیده گرفته شوند. به عبارت دیگر چون بین معنای سراسر است و معنای استعاری یک طیف در نظر گرفته است، دلیل ساخت مواردی مانند (increasement, stopness)

1. Stratal
2. tension
3. Ideational
4. Logical
5. Interpersonal
6. Lexico-grammar
7. Textual
8. Liardet
9. intermediate realizations

توسط یک زبان آموز روشن می‌شود. یانگ^۱ (۲۰۲۰) در مطالعه خود با ارائه مفهوم اصل بازنمایی کامل^۲ بحث جالبی در مورد سه سطح بازنمایی مقدماتی^۳، متوسط^۴ و کامل مطرح می‌کند و تنها بازنمایی کامل را نوعی استعاره دستوری فرض کرده است. وی این اصل را در تشخیص استعاره دستوری اسم‌سازی از موارد اسم‌سازی که استعاره دستوری نیستند، مؤثر می‌داند. در بازنمایی کامل فشردگی و تراکم هم در معنا و هم در شکل رخ می‌دهد. وی از این طریق برای مسأله بندهای درونه‌سازی شده^۵ راه حل ارائه نموده است و بیان می‌کند که طبقه‌بندی جدیدی برای اسم‌سازی می‌توان به دست داد. یافته‌های این پژوهش از این جهت جالب توجه است که فاصله‌ای بین معنای غیراستعاری (سرراست) و معنای استعاری (غیر سرراست) در نظر گرفته و آن را یک طیف می‌داند. مافودوریدو^۶ و همکاران (۲۰۲۱) در چارچوب دستور نقش‌گرای نظام‌مند هلیدی به مطالعه و بررسی استعاره‌های اسم‌سازی و نحوه استفاده از آنها در چکیده پایان‌نامه^۷ دانشجوی زبان‌شناسی یک دانشگاه دولتی در اندونزی پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که همه دانشجویان با هدف خلاصه بیان کردن چکیده خود، از انواع استعاره اسم‌سازی بهره برده‌اند. استفاده از استعاره اسم‌سازی فعلی بیشتر از سایر انواع مشاهده شد. همچنین طبق نتایج این پژوهش مشاهده شد که در استفاده از استعاره اسم‌سازی توسط این افراد در مقایسه با سایر دانشجویان که تسلط کمتری به این مفاهیم دارند، تفاوت وجود دارد. بنابراین آموزش صریح مفهوم استعاره اسم‌سازی به افرادی که در محیط دانشگاهی مشغول نگارش متون علمی هستند، پیشنهاد شده است. از مطالعات داخلی نیز می‌توان به جلیلی‌فر^۸ و همکاران (۲۰۱۴)، مهبودی^۹ و همکاران (۲۰۱۴)، کاظمیان^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۳) اشاره کرد. هر چند هر سه پژوهش به زبان انگلیسی نگارش و منتشر شده‌اند، اما به استعاره‌های اسم‌سازی در کتاب‌های آزمون تافل نپرداخته‌اند. لذا پژوهش حاضر می‌تواند این خلأ را پر کند. صحرایی و یگانه (۱۳۹۸) به بررسی مقایسه‌ای استعاره دستوری در مقاله‌های علمی رشته‌های مختلف زبان فارسی در سه دهه اخیر پرداخته‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که اسم‌سازی بیشترین میزان از انواع استعاره دستوری را به خود اختصاص داده است. علاوه بر این، نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که در مقالات شیمی و فیزیک (علوم تجربی) به ترتیب بیشتر از علوم سیاسی و زبان‌شناسی (علوم انسانی) از انواع استعاره دستوری استفاده شده است. میرزایی حصاریان و احمدی (۱۳۹۷) استعاره دستوری از منظر آموزش و یادگیری زبان فارسی را بررسی کرده‌اند. در این پژوهش چگونگی آموزش و یادگیری استعاره‌های دستوری در منابع درسی و نوشته‌های فارسی‌آموزان غیرفارسی‌زبان سطح پایه مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج این پژوهش بیان می‌کند که میزان و نوع استفاده از استعاره‌ها در کتاب و نوشته‌های زبان‌آموزان بسیار به هم شبیه است.

1. Yang

2. Full Realization Principle (FRP)

3. raw

4. intermediate

5. embedded clauses

6. Mahfudurido

7. Jalilifar

8. Mahbudi

9. Kazemian

همچنین استعاره‌های اسم‌سازی و وجهیت به ترتیب بیشترین فراوانی را در کتاب درسی فارسی‌آموزان داشته است. رضاپور و احمدی (۱۳۹۵) کارکردهای استعاره دستوری اسم‌سازی در گفتمان سیاسی فارسی و انگلیسی را بررسی کرده‌اند. این مطالعه از آن جهت که استعاره اسم‌سازی را در زبان فارسی و انگلیسی بررسی کرده است، قابل توجه است. چاوشی (۱۳۹۰) نیز کارکرد استعاره دستوری در زبان علم را بررسی نموده است. وی در پایان‌نامه خود به بررسی استعاره دستوری در متون علمی پرداخته است. وی با کمک ساز و کارهای مطرح در فرانش‌های دستوری یافت شده در پیکره‌ای متشکل از چکیده‌های مقالات علمی در زبان فارسی به مطالعه استعاره دستوری در این مقالات پرداخته است. داده‌ها به‌صورت تصادفی از نشریات علمی-پژوهشی انتخاب شده است و با استفاده از انگاره معنایی انواع سیزده‌گانه استعاره دستوری هلیدی و متیسن (۱۹۹۹) سعی کرده تا شواهدی را از زبان فارسی ارائه دهد. وی در پژوهش خود عنوان می‌کند که به باور هلیدی (۲۰۰۴) استعاره دستوری و اسم‌سازی در پیدایش گفتمان علمی و استدلال‌پردازی برای نظریه‌های علمی اهمیت بسیاری دارد. تامسون (۲۰۰۴) نیز معتقد است مفهوم استعاره برای توضیح کارکرد زبان ضروری می‌نماید. هلیدی اسم‌سازی را که از فرایندهای عمده در خلق استعاره دستوری است اصلی می‌داند که در خلق زبان فنی نقش دارد. بنابر نتایج تحقیق وی بسامد استعاره‌های اندیشگانی به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از استعاره‌های بینافردی بود. به‌طوری‌که در مجموع حدود ۳۸۲ استعاره اندیشگانی و تنها ۷ استعاره بینافردی در پیکره مشاهده شد. همچنین فرایند (فعل اسم) با ایجاد ۲۰۷ استعاره پربسامدترین فرایند استعاره‌ساز شناخته شد. وی بسامد بالای اسم‌سازی در پیکره را نشان‌دهنده اهمیت این فرایند در خلق گفتمان علمی می‌داند. افشار و همکاران (۱۳۹۹) به مشکلات داوطلبان در بخش شنیداری آزمون تافل در استنباط معانی تلویحی پرداخته‌اند. آنها اظهار می‌کنند معنای تلویحی معنایی است که به‌صورت غیرلفظی و غیرمستقیم در تعامل‌های گفتاری بیان می‌شود و درک آن به دانش مشترک گوینده و شنونده و آشنایی با زبان آنها از جنبه فرهنگی بستگی دارد و از موضوعات مورد توجه کاربردشناسی زبان و تحلیل گفتمان محسوب می‌شود. در آزمون‌های تافل، این نوع معنا در قسمت‌های درک مطلب و شنیداری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. بنا به گفته آنها داوطلبان ایرانی آزمون تافل، در قسمت شنیداری آزمون تافل در مقایسه با داوطلبان سایر کشورها، ضعف معناداری دارند. این مطالعه از آن جهت که بخش شنیداری آزمون تافل را مطالعه کرده است، مورد توجه و نتایج آن نیز به لحاظ کاربردشناختی قابل اعتنا است. جدیری پینه^۱ (۲۰۲۲/۱۴۰۱) به مطالعه اسم‌سازی در بخش نوشتاری متن مقاله استدلالی^۲ توسط زبان‌آموزان زبان انگلیسی در رویکرد یادگیری و آموزش ژانر محور پرداخته است. این مطالعه پیچیدگی دستوری را در یک کلاس از زبان‌آموزان زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی در نوشتن متون استدلالی بررسی کرده است. روش انجام تحقیق آنها، از ژانر مکتب سیدنی اتخاذ شده است. در این روش مراحل عمده‌ای مانند تجزیه ساخت^۳، ساخت

1. Jodairi Pineh

۲. این مقاله به زبان انگلیسی نوشته شده است.

3. argumentative

4. deconstruction

مشترک یا متصل^۱ و ساخت مستقل وجود دارد. تمرکز این مطالعه بر ساخت مستقل بود که در آن دانشجویان متون مستقل خود را تولید کردند. تمرکز تحلیل قبل و بعد از کاربرد این رویکرد، استفاده از اسم‌سازی به‌عنوان منبع پیچیدگی دستوری بود. تحلیل‌های کمی و کیفی نشان داد آموزش صریح نحوه کاربرد این مفاهیم به زبان‌آموزان، پیشرفت‌هایی هم در فراوانی و هم در پیچیدگی ساختار عبارات و گروه‌های اسمی^۲ به دنبال دارد، به‌طوری‌که آنها را قادر می‌سازد تا به شیوه‌ای بهتر بتوانند در نوشتار خود اطلاعات بیشتری را در الگوهای مشخص فشرده نمایند و بندهای غیرساده را بهتر تولید کنند. نگارندگان مقاله حاضر نیز بر آموزش صریح مفهوم استعاره دستوری در برنامه‌های آموزشی تأکید می‌نمایند. بررسی پژوهش‌های داخلی نشان می‌دهد با وجود مطالعات متعدد در زمینه استعاره دستوری و اسم‌سازی تاکنون پژوهشی در رابطه با بخش شنیداری کتاب‌های معیار آزمون زبان تافل و استعاره دستوری اسم‌سازی صورت نگرفته است، و در زمینه بررسی مفاهیم استعاره‌های دستوری در کتاب‌های درسی و آموزشی زبان‌های خارجی نیازمند تمرکز و مطالعه بیشتری هستیم؛ به خصوص در رابطه با آزمون‌های بین‌المللی مانند تافل که هر ساله تعداد زیادی افراد فارسی‌زبان داوطلب شرکت در این آزمون‌ها هستند، این ضرورت بیشتر نمود می‌یابد. در پژوهش حاضر، میزان و نحوه بازنمایی استعاره‌های دستوری اسم‌سازی، در بخش شنیداری کتاب‌های آزمون تافل - که ادعا می‌شود با هدف دانشجویی طراحی شده‌اند - تحلیل می‌گردد و از این طریق میزان شباهت و قرابت متن این کتاب‌ها به زبان علم و متن دانشگاهی و توجه این آزمون به مفهوم توانش ارتباطی زبان‌آموزان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد؛ که این موضوع در پژوهش‌های دانشگاهی کاری نو و جدید است.

۳- مبانی نظری

۳-۱- دستور نقش‌گرای نظام‌مند

در زبان‌شناسی نقش‌گرا جنبه اجتماعی زبان بسیار اهمیت دارد و وجه اشتراک تمامی دیدگاه‌های مختلف نقش‌گرایی است. به عبارت دیگر از نظر تمام نقش‌گرایان اصلی‌ترین وظیفه زبان ایجاد ارتباط است. از این رو بر حضور نقش ارتباطی، کاربردشناختی و گفتمانی به‌عنوان بخش‌های جدایی‌ناپذیر دانش زبانی تأکید می‌کنند (دبیرمقدم، ۱۳۸۷: ۴۱). بنیان چارچوب زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند یا همان دستور نقش‌گرای نظام‌مند بر مبنای نظام‌های تو در تو است. دستور نقش‌گرای نظام‌مند بیشتر بر آنچه افراد می‌گویند و از طریق زبان خود انجام می‌دهند متمرکز است تا این که بخواهد بر مبنای شم زبانی گویشور، دستوری بودن جملات را و یا دانش افراد درباره زبان را مورد قضاوت قرار دهد. در انگاره مورد بحث، دو مفهوم بنیادی نظام و نقش مشهود است. از نظر هلیدی زبان نظامی از معناهاست که اساس تعاملات اجتماعی قرار می‌گیرد. در این انگاره فرض بر این است که ساختار زبان، ارتباطی متقابل و تنگاتنگ با کاربرد آن دارد. به عبارتی مطالعه زبان نوعی مطالعه فرایند ارتباط است. در واقع هلیدی کوشیده است تا برای نحوه برقراری ارتباط و این که معنای مورد نظر گوینده چگونه

1. joint construction

2. nominal

در ظرف ساختار زبان ریخته می‌شود و شنونده پس از شنیدن، آن را رمزگشایی نموده و به معنا و نیت مدنظر گوینده می‌رسد، نظریه‌ای ارائه نماید. در این رویکرد، واحد مطالعه زبان متن/گفتمان است و بند به‌عنوان مهم‌ترین سازه تشکیل دهنده متن/گفتمان معرفی و بررسی می‌شود (هلیدی-متیسن، ۲۰۱۴: ۳). هر بند ساده بر دوش خود سه سطح از معنا را به‌طور هم‌زمان حمل می‌کند. بافت موقعیت، بالاترین جایگاه را در بررسی نظام زبان دارد اما جزء سازنده نظام زبان نیست. بافت موقعیت شامل سه مؤلفه بافتی است: موضوع سخن^۱، عاملان سخن^۲ و شیوه بیان^۳؛ که این سه مؤلفه بازنمایی مستقیم در بخش معناشناسی زبان دارند. بخش معنا در دستور نقش‌گرای نظام‌مند متشکل از سه نوع اطلاعات معنایی است و اولین سطح زبان تلقی می‌شود. هر یک از این سه نوع معنا بازتاب یکی از مؤلفه‌های بافت موقعیتی هستند. آن سطح معنا که بازتاب مؤلفه بافتی موضوع سخن است، فرانقش تجربی نام دارد. آن سطح از معنا که تبلور مؤلفه بافتی عاملان سخن است، فرانقش بینافردی نام‌گذاری شده است، و آن سطح از معنا که انعکاس مؤلفه بافتی شیوه بیان است، فرانقش متنی نامیده شده است (هلیدی-متیسن، ۲۰۱۴: ۳۳). بخش معنا اولین بخش سازنده نظام زبان است که بازتاب بافت موقعیتی یعنی جهان (خواه عالم درون، خواه عالم بیرون) است. بدین ترتیب، معنا از نظر زبان‌شناسی نظام‌مند عبارت است از مفهوم‌سازی، یعنی تبدیل به مفهوم نمودن بافت موقعیتی (دیبرمقدم، ۱۳۹۵: ۲۹-۳۹ به نقل از هلیدی و متیسن ۲۰۱۴: ۵۷-۵۳). در ادامه به مفهوم استعاره دستوری می‌پردازیم.

۳-۲- استعاره دستوری

هلیدی-متیسن (۲۰۱۴) در فصل دهم کتاب خود به معرفی استعاره‌های دستوری پرداخته‌اند، که مبانی نظری پژوهش حاضر را فراهم آورده است. در دستور نقش‌گرای نظام‌مند، استعاره دستوری به‌عنوان یک مفهوم بنیادی مطرح است، که طی آن معنای سرراست (متجانس یا سازگار) به معنای غیر سرراست (نامتجانس یا ناسازگار) تبدیل می‌شود. معنای غیر سرراست یا نامتجانس همان بیان استعاری محسوب می‌شود. مثلاً وقتی یک فرایند یا فعل (agree) در قالب گروه فعلی در دستور-واژگان بازنمایی پیدا کند، معنای قابل انتظار و طبیعی آن است و بنابراین سرراست است، اما اگر همین فرایند در قالب گروه اسمی (agreement) بازنمایی یابد، معنای استعاری و غیر سرراست را دارد. در پژوهش حاضر از انواع استعاره دستوری تنها به استعاره اسم‌سازی پرداخته شده است. این‌که در استعاره دستوری اسم‌سازی یک فرایند^۴ یا فعل در شکل یک گروه فعلی در واژگان-دستور بازنمایی شود، قابل انتظار^۵ و طبیعی است و بنابراین معنای سرراست و غیراستعاری آن است، و اگر همین فرایند یا فعل به‌صورت گروه اسمی مورد استفاده قرار گیرد، معنای غیرسرراست و بیان استعاری برای آن محسوب می‌شود. در مورد اسم‌سازی صفتی نیز همین استدلال وجود دارد و اگر یک صفت در بخش واژگان-دستور به‌صورت

1. field
2. tenor
3. mode
4. process
5. expected

اسم بازنمایی شود، استعاره دستوری تجربی از نوع اسم‌سازی رخ داده است. هر چند نمی‌توان مرز قاطعی بین این دو ترسیم نمود (تامپسون، ۱۹۹۶: ۱۵). با این توضیح واضح است که مفهوم استعاره در زبان‌شناسی نقش‌گرا با معنای سنتی آن و نیز با تعریف آن در زبان‌شناسی شناختی متفاوت است. استعاره تجربی^۱ به‌عنوان شیوه‌هایی از ساختن معنای استعاری در نظر گرفته می‌شود که در آن یک فرایند به‌وسیله اسم، یا یک کیفیت^۲ به وسیله صفت در واژگان-دستور بازنمایی می‌شود (دیوریم، ۲۰۱۵؛ لیاردت، ۲۰۱۶). اسم‌سازی را در طبقه استعاره دستوری و فرانقش تجربی زبان قرار می‌دهند (بلور و بلور^۳، ۲۰۱۳؛ هلیدی، ۱۹۹۴). استفاده از استعاره‌های دستوری یک ویژگی اصلی زبان علم است (هلیدی، ۱۹۸۸ و ۲۰۰۴). مفهوم استعاره در دستور نقش‌گرای نظام‌مند به معنای رفتن از معنای سراسر^۴ به معنای غیر سراسر^۵ در یک بند است (هلیدی-متیسن^۶، ۲۰۱۴). به‌عنوان مثال، بازنمایی مواردی که در آن فرایند یا فعل، به‌عنوان چیز^۷ یا اسم بازنمایی شده‌اند، مانند (achieve as ACHIEVEMENT)، و همچنین بازنمایی مواردی که در آن کیفیت یا صفت به‌عنوان چیز یا اسم بازنمایی شده‌اند، مانند (safe as SAFETY) استعاره دستوری اسم‌سازی هستند. در این مثال achieve به‌عنوان فرایند وقتی به‌عنوان گروه فعلی در واژگان-دستور بازنمایی شود، معنای سراسر دارد، ولی وقتی به‌عنوان گروه اسمی در واژگان-دستور بازنمایی شود، معنای غیر سراسر یا بیان استعاری دارد. در مورد safe نیز وقتی در واژگان-دستور به‌عنوان کیفیت بازنمایی شود، معنای سراسر یا غیراستعاری دارد، اما اگر به‌صورت چیز یا گروه اسمی بازنمایی شود، معنای استعاری دارد (لیاردت، ۲۰۱۶). از آنجا استعاره‌های دستوری به ویژه اسم‌سازی در متن علمی زیاد وجود دارد و فشردگی اطلاعات و پیچیدگی متن را به دنبال دارد، در آزمون تافل و به‌ویژه در بخش شنیداری آن که متن به‌عنوان فرایند و پویا در اختیار داوطلب قرار می‌گیرد و بیشترین چالش به‌خصوص برای داوطلبان فارسی زبان را به‌وجود آورده است، یادگیری مفاهیم استعاره دستوری از جمله اسم‌سازی می‌تواند به آنها کمک نماید تا در درک مطلب و فهم متن‌های دانشگاهی بهتر عمل نمایند. یکی از مهارت‌های لازم برای زبان‌آموز این است که بتواند به‌عنوان مثال دو بند ساده و کوتاه را در هم ادغام نماید، و یا بندهای غیرساده و در نتیجه جمله‌های طولانی‌تری را درک و تولید کند. یکی از ویژگی‌های زبان مانند زبان انگلیسی این است که می‌تواند با استفاده از عبارت‌های اسمی به‌صورت متراکم و با تعداد واژه‌های کمتر معنایی دقیق را در قالب یک بند غیرساده منتقل نماید. هلیدی از این ویژگی به‌عنوان استعاره دستوری اسم‌سازی یاد می‌کند. آن زبان‌آموزی که می‌داند چگونه یک معنا در قالب فعل یا صفت را به‌صورت اسم بیان کند، می‌تواند بندهای پیچیده‌تر و عبارت‌های طولانی‌تر را بهتر درک نماید. این ویژگی ساختاری در جمله‌های متون علمی بیشتر دیده می‌شود.

1. Experiential Metaphor
2. quality
3. Bloor & Bloor
4. Congruent meaning
5. Non-Congruent (incongruent)
6. Halliday & Matthiessen
7. thing

۳-۳- استعاره دستوری اسم‌سازی

بازنمایی اصلی استعاره تجربی به صورت اسم‌سازی است؛ به بیان دیگر، استعاره اسم‌سازی رایج‌ترین نوع استعاره دستوری است (تاورنیرز، ۲۰۰۳: ۷). از طریق اسم‌سازی فشرده‌گی اطلاعات افزایش می‌یابد (چارلز^۱، ۲۰۰۳: گبهارد^۲ و همکاران، ۲۰۱۴: هایلند^۳، ۲۰۰۴: هایلند، ۲۰۰۸: بونلی^۴، ۲۰۰۸). این نوع استعاره تجربی عمدتاً صورت‌های اسمی را برای بیان فرایندها یا کیفیت‌هایی به کار می‌برد که به ترتیب باید توسط افعال و صفت‌ها بیان شوند (لیاردت، ۲۰۱۶). یکی از سبک‌هایی که در آن نمونه‌های استعاره دستوری فراوان دیده می‌شود، سبک علمی است (بنکس^۵، ۲۰۰۵). عاملی که شاید بیشترین گرایش برای تعیین میزان استعاره را در دستور یک متن دارد، گفتاری یا نوشتاری بودن آن متن می‌باشد (هلیدی، ۱۹۹۴: ۳۴۹). زبان نوشتار نسبت به زبان گفتار استعاره‌های تجربی بیشتری دارد (تاورنیرز، ۲۰۰۳: ۷). تاورنیرز استعاره تجربی را شامل اسم‌سازی و گذرایی^۶ می‌داند. مثال‌هایی که در ادامه آمده است (برگرفته از هلیدی، ۱۹۸۵: ۳۲۹) نشان می‌دهند که چگونه معنا در گروه‌های اسمی فشرده می‌شود و استعاره‌های دستوری را شکل می‌دهند؛ و چطور روابط سببی بین بندها در داخل یک بند بازنمایی می‌شوند:

- a. Because technology is getting better, people are able to write business programs faster.
- b. Because technology is advancing, people are (becoming) able to write business programs faster.
- c. Advances in technology are enabling people to write business programs faster.
- d. Advances in technology are making the writing of business programs faster.
- e. Advances in technology are speeding up the writing of business programs.

در این مثال می‌بینیم که چگونه معنای تجربی و منطقی به سمت استعاری شدن پیش می‌رود. در این مثال دو فرایند تبدیل به اسم شده‌اند (writing و getting better). به عبارت دیگر، معنای تجربی در گروه‌های اسمی فشرده و بازنمایی شده است؛ مانند: advances in technology و the writing of business programs. همچنین معنای منطقی که توسط حرف ربطی because بازنمایی شده است، توسط گروه فعلی بازنمایی شده است؛ مانند: speeding up. به پیروی از هلیدی، مارتین (۱۹۹۲) نیز به تمایز بین استعاره تجربی و منطقی در استعاره اندیشگانی اشاره می‌کند. استعاره تجربی به فرایندها/کنش‌ها و یا کیفیت/صفت برای اشیا که به صورت چیز در متن بازنمایی می‌شوند، ارجاع می‌دهد، در حالی که استعاره منطقی روابط منطقی داخل بند را می‌سازد. این امکان نیز وجود دارد که چیزها/اشیا از طریق فرایند/کنش نشان داده شوند و روابط منطقی بین بندها از طریق حروف ربط برقرار شود. به طور کلی اسم‌سازی را از تبدیل یک فرایند یا یک کیفیت به یک گروه

1. Charles
2. Gebhard
3. Hyland
4. Bonelli
5. Banks
6. Transitivity

اسمی می‌توان به‌دست آورد. به‌عبارت دیگر، اسم می‌تواند حاصل از فعل یا فرایند باشد^۱، یا این که حاصل از کیفیت یا صفت باشد^۲. برای مورد اول از اصطلاح اسم‌سازی فعلی و برای مورد دوم از اصطلاح اسم‌سازی صفتی استفاده می‌شود. مواردی مانند goodness و length به ترتیب از دو صفت good و long حاصل شده‌اند و بنابراین اسم‌سازی صفتی هستند. در تبدیل فرایند به اسم تقسیم بندهای متفاوتی وجود دارد (لیز^۳، ۱۹۶۲). به‌عنوان مثال اسم‌سازی می‌تواند حاصل افزوده شدن پسوند -ing به فعل باشد، که اسم‌سازی مصدری^۴ نام دارد. همچنین می‌تواند پسوند -er به اسم افزوده شود و اسم عامل^۵ را به دست دهد. پسوندهای اسم‌ساز دیگری نیز در زبان انگلیسی وجود دارد، مانند -ity، -ion و -ment. با این وجود تمام اسامی که به‌عنوان مثال دارای پسوند -ing هستند، استعاره دستوری محسوب نمی‌شوند. وجه وصفی^۶ در واقع شکلی از فعل است که حالت و چگونگی عملی را به‌صورت واقعیت بیان کند. وجه وصفی برای زمان حال از ترکیب فعل و -ing به‌دست می‌آید. بنابراین باید دقت داشت که وجه وصفی زمان حال با اسم مصدر^۷ اشتباه گرفته نشود، به این علت که اسم مصدر نشان دهنده عملی در یک مفهوم کلی است، در حالی که وجه وصفی حال انجام واقعی عملی را به‌صورت مستمر بیان می‌کند. به بیان ساده، وجه وصفی مانند یک فعل مانند (running) به نظر می‌رسد، اما می‌تواند نقشی متفاوت در جمله داشته باشد، مانند (The running water). در این مثال وجه وصفی "آب" را توصیف می‌کند و نقش صفت را دارد. در ادامه مثال (ف-۱) اسم مصدر را نشان می‌دهد، لذا استعاره دستوری اسم‌سازی باشد، اما مثال (ف-۲) وجه وصفی است و نه اسم.

(ف-۱) اسم مصدر:

He likes **playing** football.

(ف-۲) وجه وصفی:

I saw him **playing** football.

استعاره دستوری را به‌عنوان اصلاحی مناسب برای کاربرد صورت‌های دستوری-واژگانی غیر سراسر نامتجانس به‌کار می‌برند. صورتی از استعاره دستوری که بیشترین فراوانی را در بین انواع استعاره دستوری داشته است، اسم‌سازی فرایندها است و در برخی موارد تنها مورد استعاره دستوری مورد توجه بوده است (اگینز^۸، ۱۹۹۴؛ بلور و بلور، ۱۹۹۵). از نظر هلیدی شکل‌گیری و تکامل استعاره دستوری دارای قدمت بالایی است و کاربرد فرایندهای اسمی در متون علمی به حدود ۲۵۰ سال قبل باز می‌گردد و این مسأله محدود به زبان انگلیسی نیست (بنکس، ۲۰۰۳). هلیدی (۱۹۸۵، ۱۹۹۴ و ۱۹۹۸) اهمیت استعاره‌های دستوری به‌ویژه فرایندهای رمزگذاری شده در قالب عبارت‌های اسمی در زبان انگلیسی را بررسی کرده است. پژوهش‌هایی که در ارتباط با متن‌های

1. de-verbal noun
2. de-adjectival noun
3. Lees
4. gerundive nominalization
5. agentive
6. participles
7. gerund
8. Eggins

دانشگاهی در زبان انگلیسی انجام شده است، نشان می‌دهد اسم‌سازی دارای فراوانی ۹۲ واژه در ازای ۱۰۰۰ واژه است (وانگ^۱، ۲۰۱۱). در فرایند اسم‌سازی لحن نوشتار انتزاعی‌تر و رسمی‌تر می‌شود (مبارکی، ۱۳۹۱: ۴). گفتمان علمی سبکی بسیار اسمی شده است، و اسم‌سازی فرایندی نقش‌گراست، چرا که در پیشبرد موضوعات استدلالی سهیم است. همچنین ترکیبات اسمی وقوع بالایی در نوشتار علمی دارند و حامل‌های اصلی اطلاعات در نوشتار محسوب می‌شوند (باتیا^۲، ۱۹۹۳: ۱۵۱). آزمون تافل با هدف آمادگی و سنجش توانش ارتباطی و زبانی افراد در محیط دانشگاهی طراحی شده است. در انگاره دستور نقش‌گرای نظام‌مند نیز زبان نظامی برای برقراری ارتباط فرض شده است و استعاره دستوری از مهم‌ترین مفاهیم مطرح شده در این چارچوب است. اسم‌سازی در بین انواع استعاره‌های دستوری بیشترین فراوانی را دارد. هر چه در یک متن به میزان بیشتری از استعاره دستوری استفاده گردد، آن متن از نظر ساختاری به متون علمی نزدیک‌تر است (هلیدی، ۲۰۰۴ و ۱۹۸۸ و ۱۹۸۵؛ بنکس، ۲۰۰۵؛ دیوریم، ۲۰۱۵؛ لیاردت، ۲۰۱۶). لیاردت (۲۰۱۶) معتقد است سبک گفتار بیشتر بیان غیراستعاری و معنای سرراست یا متجانس یا به تعبیر وی «غیرآماده» را دارد که وقتی به سبک نوشتاری در می‌آید فرصت بیشتری هست تا روابط مستقیم به هم بریزد (مثلاً فعل به جای گروه فعلی به‌عنوان گروه اسمی در آید) و زبان به سمت بیان آماده و استعاری و انتزاعی‌تر و تراکم واژگانی بیشتر پیش برود. با توجه به نظر هلیدی (۱۹۸۵، ۱۹۹۴ و ۱۹۹۸) تأکید می‌گردد به کار بردن استعاره‌های دستوری یکی از ابزارهای شاخص گفتمان علمی و سبک نوشتاری به خصوص در بزرگسالان است. با توجه به این مطالب متن مکالمه و سخنرانی بخش شنیداری آزمون تافل هر چه بیشتر از استعاره دستوری اسم‌سازی استفاده کرده باشد، ویژگی‌های ساختاری نزدیک‌تری به زبان علم دارد و بنابراین با اهداف تعریف شده آزمون تافل که هدف سنجش توانش ارتباطی و نیز توانمندی داوطلبان در مواجهه با متن علمی را دنبال می‌کند، همخوانی بیشتری دارد. از این‌رو به بررسی نوع و میزان انواع استعاره‌های اسم‌سازی در دو بخش شنیداری این آزمون پرداخته‌ایم.

۴- روش پژوهش

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و تحلیل انواع استعاره دستوری تجربی اسم‌سازی، بخش شنیداری هر سه کتاب معیار آزمون بین‌المللی تافل را به‌طور هدفمند انتخاب و بررسی کرده است. در ادامه توضیحاتی در ارتباط با علت انتخاب بخش شنیداری از بین چهار مهارت آزمون تافل ارائه می‌گردد. آزمون تافل اینترنتی بر سنجش و ارزیابی کاربرد زبان و توانش ارتباطی متمرکز شده است (باخمن و پالمر^۳، ۱۹۹۶؛ کنل و سوین^۴، ۱۹۸۰). آنچه آزمون تافل اینترنتی را از آزمون‌های بین‌المللی مشابه مانند آیلتس متمایز می‌کند، چند مورد است. اول: رایج‌ترین آزمون بین‌المللی زبان انگلیسی است. دوم: طبق ادعای مؤسسه رسمی برگزارکننده این آزمون،

1. Wang

2. Bhatia

3. Bachman & Palmer

4. Canale & Swain

متن‌های آزمون مبتنی بر متن‌های دانشگاهی است. سوم: روی سنجش توانش ارتباطی داوطلبان آزمون متمرکز است. چهارم: وجود بخش‌های تلفیقی در آزمون تافل نیز وجه متمایز این آزمون است. در پژوهش حاضر از چهار مهارت این آزمون (شامل گفتاری، نوشتاری، شنیداری و خوانداری) به متن‌های بخش شنیداری خواهیم پرداخت. در بخش مهارت شنیداری به‌طور معمول در هر آزمون ۴ تا ۶ سخنرانی (شامل ۵۰۰ تا ۷۰۰ واژه) و ۲ تا ۳ مکالمه وجود دارد. مزیت متن مکالمه و متن سخنرانی در بخش شنیداری آزمون، در مقایسه با متن‌های بخش خوانداری این است که در اینجا متن به‌عنوان فرایند است نه متن به‌عنوان فرآورده؛ و این بیشتر با محتوای فرانقش بینافردی در دستور نقش‌گرا که روی تعاملی و تبادلی بودن زبان بین افراد تأکید دارد، هم‌خوانی و سازگاری دارد (نسبت به متن‌های بخش خوانداری که از قبل تولید شده‌اند). در کنار این عوامل، بخش شنیداری نه تنها به‌عنوان یک مهارت دریافتی است، بلکه هم‌افزایی معناداری در پیشرفت مهارت گفتاری زبان‌آموز نیز دارد (نونان و میلر^۱، ۱۹۹۵). در بخش مهارت نوشتاری آزمون تافل هم فقط با صورت سؤال مواجه هستیم، بنابراین از حیطه پژوهش خارج می‌شود. همچنین بخش گفتاری مانند بخش نوشتاری شامل صورت سؤال است و با متن به‌عنوان فرایند سر و کار نداریم. مجموع عواملی که در بالا ذکر شد، نگارندگان را بر آن داشت تا از بین چهار مهارت آزمون تافل، بخش مهارت شنیداری را به‌عنوان مواد پژوهشی خود برگزینند. روش گردآوری داده‌ها، کتابخانه‌ای و اسنادی است. سه کتاب انتخاب شده برای پژوهش حاضر عبارتند از: ۱. کتاب راهنمای رسمی آزمون تافل^۲ (شامل چهار آزمون)، ۲. کتاب آزمون‌های تافل جلد ۱ (شامل پنج آزمون)^۳ و ۳. کتاب آزمون‌های تافل جلد ۲ (شامل پنج آزمون)^۴. این چهارده آزمون در مجموع ۸۴ متن جداگانه را تشکیل می‌دهد. این سه کتاب توسط خدمات سنجش تحصیلی^۵ به‌عنوان مرکز رسمی برگزارکننده و مسئول آزمون‌های بین‌المللی تافل، منتشر شده است. از بررسی سایر منابع و کتاب‌های عرضه شده در بازار مانند

1. Nunan & Miller

2. Educational Testing Service (2017). The official guide to the TOEFL test. 5th edition. McGraw Hill Professional.

3. Educational Testing Service (2018). Official TOEFL iBT Tests. Vol.1, 3rd. McGraw Hill Professional.

4. Educational Testing Service (2016). Official TOEFL iBT Tests. Vol.2, 3rd. McGraw Hill Professional.

۵. لازم به ذکر است از آنجا که در مجموع ۳ کتاب انتخاب شده ۱۴ آزمون تافل وجود داشته و هر آزمون دارای ۶ متن مکالمه و سخنرانی است، این تعداد در مجموع ۸۴ متن را شامل شده است. هر کدام از این شش متن بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ واژه هستند و بنابراین کل متن‌های مورد بررسی حدود ۵۰ هزار واژه را شامل شده است. لازم به ذکر است که بافت موقعیت همه مکالمه‌ها و سخنرانی‌ها در محیط دانشگاه است، به‌طوری که مکالمه‌ها عموماً بین دو دانشجو، یا یک دانشجو و استاد بر سر مسائل درسی است، و متن سخنرانی‌ها همگی خطاب‌های درسی استاد در کلاس درس دانشگاه است.

6. ETS

انتشارات کمبریج^۱، آکسفورد^۲، بارونز^۳، لانگمن^۴، کاپلان^۵ و مانند آن چشم‌پوشی شده است، چرا که در پشت جلد تمام کتاب‌های مذکور این جمله آمده است که: این کتاب توسط مؤسسه خدمات سنجش تحصیلی تأیید یا پشتیبانی نشده است^۶. داده‌های پژوهش حاضر به روش توصیفی تحلیلی با رویکرد تحلیل محتوا مورد مطالعه و بررسی واقع شده است. در راستای اهداف پژوهش، در مهارت شنیداری دو بخش مکالمه و سخنرانی از آزمون‌های مذکور انتخاب شدند. ابتدا بندهای متن‌های بخش شنیداری سه کتاب مشخص گردید. سپس انواع اسم‌سازی شامل اسم‌سازی فعلی و صفتی، که دارای معنای غیر سراسر است و بیان استعاری بودند، تعیین گردید. در مرحله بعد، استعاره‌های دستوری اسم‌سازی توصیف و تحلیل شدند و معنای سراسر است و غیر استعاری هر یک پیشنهاد شد. در پایان، بسامد انواع اسم‌سازی با معنای استعاری، در دو بخش مکالمه و سخنرانی هر آزمون، محاسبه و نتایج به‌دست آمده مقایسه و مورد تحلیل واقع گردید. لازم به‌ذکر است که در پژوهش حاضر برخی نمونه‌ها به‌عنوان استعاره دستوری اسم‌سازی در نظر گرفته نشدند. راوی (۱۹۹۹) معتقد است در صورتی که با اسم‌سازی غیردقیق روبه‌رو هستیم، می‌توان آن را از تحلیل‌ها کنار گذاشت. به‌طور مثال، در مورد این که آیا اصطلاحات تخصصی^۷ باید استعاره دستوری اسم‌سازی در نظر گرفته شوند یا خیر، اتفاق نظر وجود ندارد، به همین دلیل از تحلیل این موارد و نمونه‌های مشابه دیگر که ممکن است استعاره دستوری به حساب نیایند، پرهیز شده است (مواردی مانند *genes hopping* و *resistance genes* و مانند این‌ها). به‌عنوان نمونه برخی اسامی با پسوند *-ment* مانند *environment*، *experiment* و *apartment* از تحلیل کنار گذاشته شده و به‌عنوان استعاره دستوری در نظر گرفته نشدند. همچنین موارد تبدیل^۸ نیز با استناد به اصل بازنمایی کامل (یانگ، ۲۰۲۰) که بیان می‌دارد فشردگی اطلاعات باید هم در معنا و هم در فرم بازنمایی پیدا کند تا استعاره دستوری به‌حساب آیند، به‌عنوان استعاره اسم‌سازی در نظر گرفته نشدند.

۵- تحلیل و بررسی داده‌ها

در ادامه، به‌طور جداگانه تحلیل داده‌های آماری حاصل از متن بخش شنیداری سه کتاب مورد نظر پژوهش ارائه شده است. در توضیح بیشتر از نوع تحلیل‌هایی که در پژوهش حاضر صورت گرفته است، یک مثال از لیاردت (۲۰۱۶) نقل می‌گردد، تا تبیین زبان‌شناختی مورد نظر نگارندگان و اهمیت کاربردشناختی آن در آموزش زبان بیشتر روشن گردد:

- A. Because more people are immigrating to Sydney, properties cost more money.
B. Due to INCREASED IMMIGRATION to Sydney, properties cost more money.

1. Cambridge
2. Oxford
3. Barron's
4. Longman
5. Kaplan
6. This publication is not endorsed or approved by ETS.
7. Technical terms
8. Conversion

C. Sydney's IMMIGRATION GROWTH has led to increased property COSTS.

در مثال A دو بند در معنای سرراست و غیراستعاری (معنای قابل انتظار و طبیعی) توسط Because به یکدیگر وصل شده‌اند. به عبارت دیگر مشارکان^۱ (more people, Sydney, properties, more money) در بخش واژگان-دستور به‌عنوان گروه اسمی که صورت قابل انتظار و معنای سرراست برای مشارکان است، بازنمایی شده‌اند. همچنین فرایندها (are immigrating to, cost) به‌عنوان گروه فعلی که صورت قابل انتظار و معنای سرراست برای یک فرایند است، بازنمایی شده‌اند. همین مورد برای ربط‌دهنده (Because) نیز مشاهده می‌شود، که به‌صورت قابل انتظار و طبیعی حرف ربط که معنای سرراست آن محسوب می‌شود، بازنمایی شده است. اما مثال‌های B و C عبارت‌پردازی^۲ متفاوتی را بازنمایی کرده‌اند، که بیشتر دارای عبارات اسمی است. در مثال B فرایند (immigrating) به‌صورت یک اسم (IMMIGRATION) که معنای غیر سرراست و بیان استعاری محسوب می‌شود، بازنمایی شده است. مثال C نیز یک معادل دیگر برای جمله A است، که در مقایسه با معادل B دارای تراکم واژگانی بیشتری بوده است، به‌طوری که دو بند در یک بند متراکم شده‌اند. بند اول در جمله A به‌صورت گروه اسمی (Sydney's IMMIGRATION GROWTH) و بند دوم آن به‌صورت گروه اسمی (increased property COSTS) بازنمایی شده است، که هر دو معنای غیر سرراست و استعاری هستند. در این مثال ربط‌دهنده Because نیز به‌صورت گروه فعلی (has led to) بازنمایی شده است که بیان استعاری برای آن به‌شمار می‌رود. این مورد اخیر یعنی تبدیل حرف ربط به گروه فعلی به‌عنوان استعاره دستوری منطقی در دستور نقش‌گرای نظام‌مند معرفی می‌شود، که هر چند در موفقیت افراد در نگارش متون علمی بسیار مهم و قابل توجه است (هلیدی، ۱۹۸۹؛ هایلند، ۲۰۰۹: ۷)، از حیثه پژوهش حاضر خارج است؛ و به تنها مواردی از استعاره دستوری تجربی می‌پردازیم که به دو نوع مشخص اسم‌سازی اشاره دارد: اسم‌سازی فعلی و اسم‌سازی صفتی.

شایان ذکر است که لیاردت (۲۰۱۶) در رابطه با این که آیا یک بند می‌تواند به‌عنوان معنای غیر سرراست یا بیان استعاری به‌کار رود یا خیر، دو آزمون اشتقاق^۳ و جفت کمینه دستوری^۴ را از راولی (۱۹۸۸ و ۱۹۹۹) نقل کرده است. آزمون اول یعنی اشتقاق تنها به پسوند واژه توجه می‌کند، و آزمون دوم به مراحل تکامل ریشه شناختی یک واژه به این استدلال که معنای غیر سرراست و بیان استعاری یک جایگزین معناشناختی متناظر با معنای سرراست و استعاری است. در مثال اشتقاق به‌عنوان مثال به پسوند -ment در achievement توجه می‌شود، اما در استفاده از آزمون جفت کمینه دستوری به‌عنوان مثال استعاره دستوری perception به فرایند متجانس، غیراستعاری و دارای معنای سرراست think یا perceive باز^۵ می‌شود (راولی، ۱۹۸۸: ۱۴۱؛ ۱۹۹۹: ۷۷).

1. Participants
2. Wording
3. derivation
4. agnation
5. unpack

۱-۵- تحلیل داده‌های مربوط به کتاب راهنمای رسمی آزمون تافل

کتاب راهنمای رسمی آزمون تافل شامل ۴ آزمون است، که هر کدام در بخش شنیداری دارای ۶ متن جداگانه هستند. بعد از بررسی بندها و تشخیص استعاره‌های اسم‌سازی، معنای سرراست و متجانس هر استعاره نیز پیشنهاد شده است. در ادامه دو نمونه از تحلیل‌های انجام‌شده، ذکر شده است. در بند (الف) استعاره دستوری تجربی از نوع اسم‌سازی فعلی است. در این بند فرایند apply به اسم application تبدیل شده است؛ به عبارت دیگر معنای سرراست در بیان استعاری اسم به کار رفته است. بند (الف-۱) دارای معنای غیرسرراست و نامتجانس است، و بند پیشنهادی (الف-۲) دارای بیان سرراست و غیراستعاری. بنا به مبانی نظری دستور نقش‌گرای نظام‌مند در خصوص استعاره دستوری، باید گفت چون فرایند apply انتظار می‌رود که به عنوان یک گروه فعلی در واژگان-دستور بازنمایی شود، زمانی که این فعل به صورت گروه اسمی application بازنمایی می‌شود، واقع یک بیان استعاری دستوری و معنای غیر سرراست از آن به دست می‌آید.

(الف-۱)

Did you, um, have a chance to look at my grad school **application**...

(الف-۲)

Did you have a chance to look at my paper by which I want **to apply** to graduate school...

در ادامه، مثال (ب) استعاره دستوری تجربی از نوع اسم‌سازی صفتی است. معنای قابل انتظار و طبیعی برای یک صفت این است که به عنوان یک کیفیت و نه چیز در واژگان-دستور بازنمایی شود، بنابراین وقتی یک صفت مانند good را در یک متن به صورت goodness می‌بینیم، در واقع به صورت یک گروه اسمی بازنمایی شده است، بیان استعاری دستوری و به عبارت دیگر، معنای غیر سرراست را داریم.

(ب-۱)

.. If we're going to discuss **goodness** and ...

(ب-۲)

.. If we're going to discuss -what makes an individual **good** and ...

در بند (ب-۱) معنای استعاری و غیر سرراست مشاهده می‌شود. در این بند اسم goodness معنایی استعاری و غیر سرراست از صفت good است. معنای سرراست و غیراستعاری در بند (ب-۲) مشاهده می‌شود؛ به بیان دیگر وقتی good به goodness تبدیل شود، اسم‌سازی صفتی است، که یک نوع استعاره دستوری از نوع تجربی است.

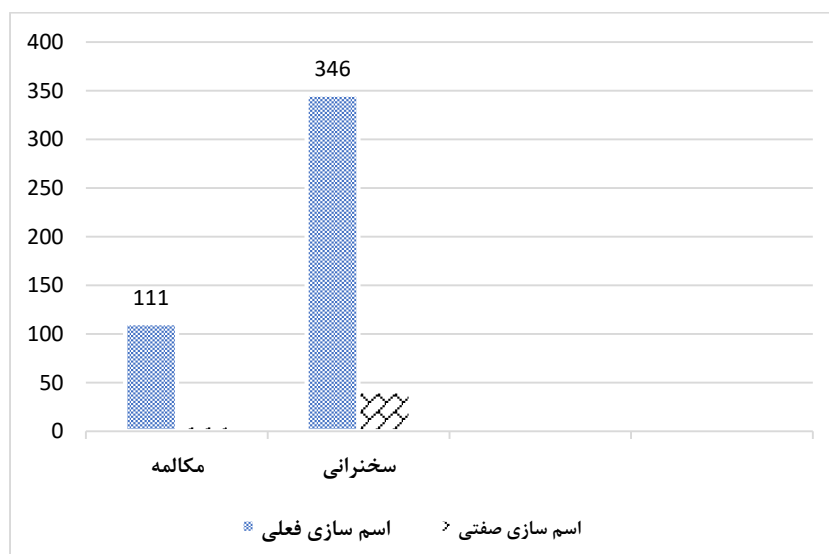
کتاب راهنمای رسمی تافل در مجموع دارای ۲۴ متن شنیداری است، که از این تعداد ۱۰ متن مکالمه و ۱۴ متن سخنرانی می‌باشد. تحلیل بندهای این متن‌ها نشان داد که از مجموع ۵۰۴ استعاره دستوری اسم‌سازی شناسایی شده در این کتاب، تعداد ۱۱۷ استعاره در بخش مکالمه و ۳۸۷ استعاره در بخش سخنرانی وجود دارد. این یافته فرضیه‌ای که بیان می‌نماید بخش مکالمه به لحاظ ساختاری به متن گفتاری و ساختار بخش سخنرانی به یک متن نوشتاری شبیه‌تر است، را تأیید می‌کند. از سوی دیگر، در سایر پژوهش‌ها بیان شده است که استعاره

دستوری تجربی در متون رسمی و نوشتاری دارای فراوانی بیشتری نسبت به گفتار و مکالمه استفاده شده است (دیوریم، ۲۰۱۵). خلاصه یافته‌های حاصل از تحلیل کتاب راهنمای رسمی تافل در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱: فراوانی کل انواع استعاره دستوری اسم‌سازی در کتاب راهنمای رسمی آزمون تافل

کتاب راهنمای رسمی تافل	اسم‌سازی فعلی	اسم‌سازی صفتی	مجموع فراوانی استعاره
مکالمه	۱۱۱	۶	۱۱۷
سخنرانی	۳۴۶	۴۱	۳۸۷
مجموع فراوانی	۴۵۷	۴۷	۵۰۴

طبق جدول ۱، حدود ۹۱٪ داده‌ها استعاره دستوری از نوع اسم‌سازی فعلی است، که طی آن یک فرایند تبدیل به اسم شده است و بقیه موارد استعاره اسم‌سازی که شناسایی شدند، حاصل از تبدیل یک صفت به اسم بودند. همان‌طور که پیش‌تر بیان شد، کتاب راهنمای رسمی تافل شامل ۴ آزمون مجزا است، که بندهای بخش شنیداری این آزمون‌ها مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها در نمودار ۱ نشان داده شده است.

نمودار ۱: فراوانی انواع استعاره اسم‌سازی در دو بخش شنیداری کتاب راهنمای رسمی آزمون تافل

در ادامه جدول ۲ فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی در چهار آزمون بخش شنیداری کتاب راهنمای رسمی تافل را نشان می‌دهد.

جدول ۲: فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی در چهار آزمون بخش شنیداری کتاب راهنمای رسمی تافل

تعداد استعاره	مکالمه	سخنرانی	مجموع فراوانی استعاره
آزمون اول	۴۶	۸۱	۱۲۷
آزمون دوم	۱۵	۸۷	۱۰۲
آزمون سوم	۲۴	۱۱۸	۱۴۲
آزمون چهارم	۳۲	۱۰۱	۱۳۳

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود در هر چهار آزمون که کاملاً مستقل از یکدیگر طراحی شده‌اند، فراوانی استعاره اسم‌سازی در متن‌های بخش سخنرانی بیشتر از مکالمه است. لازم به ذکر است که در متون بخش شنیداری آزمون اول و دوم از مجموع استعاره دستوری اسم‌سازی، در هر یک حدود ۹۰٪ فراوانی مربوط به نوع اسم‌سازی فعلی به دست آمد. در آزمون سوم نیز، از مجموع ۱۴۲ استعاره، حدود ۹۳٪ از نوع اسم‌سازی فعلی و بقیه موارد از نوع اسم‌سازی صفتی بود. همچنین، در آزمون چهارم از ۱۳۳ استعاره به دست آمده، ۹۱٪ استعاره از نوع اسم‌سازی فعلی بود. یافته‌ها نشان می‌دهد در متن‌های بخش شنیداری آزمون‌های کتاب، فراوانی اسم‌سازی فعلی به‌طور جداگانه بیشتر از اسم‌سازی صفتی بوده است.

۵-۲- تحلیل و بررسی داده‌های مربوط به کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱

کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱ مشتمل بر پنج آزمون مجزا است، و بخش شنیداری هر آزمون دارای ۶ متن سخنرانی و مکالمه است. در این کتاب در مجموع ۷۱۷ استعاره دستوری تجربی از نوع اسم‌سازی شناسایی و بررسی شد، که در ادامه دو نمونه از تحلیل‌های انجام شده ذکر شده است. در بند (ج) استعاره دستوری تجربی از نوع اسم‌سازی فعلی است.

(ج-۱)

Certain symbols are universal, and the artist counts on your understanding of symbols.

(ج-۲)

Certain symbols are universal, and the artist counts on what you understand of symbols.

در این بند فرایند understand به اسم understanding تبدیل شده است؛ به عبارت دیگر معنای سراسر فرایند در قالب معنای استعاری اسم به کار رفته است. در مثال (ج) بند پیشنهادی (ج-۲) دارای معنای سراسر است و غیراستعاری است. در ادامه، مثال (د) استعاره اسم‌سازی صفتی را نشان می‌دهد. در بند (د-۱) معنای استعاری و معنای غیر سراسر مشاهده می‌شود.

(د-۱)

so from the **length** of those intervals we were able to calculate their natural brightness.

(۲-د)

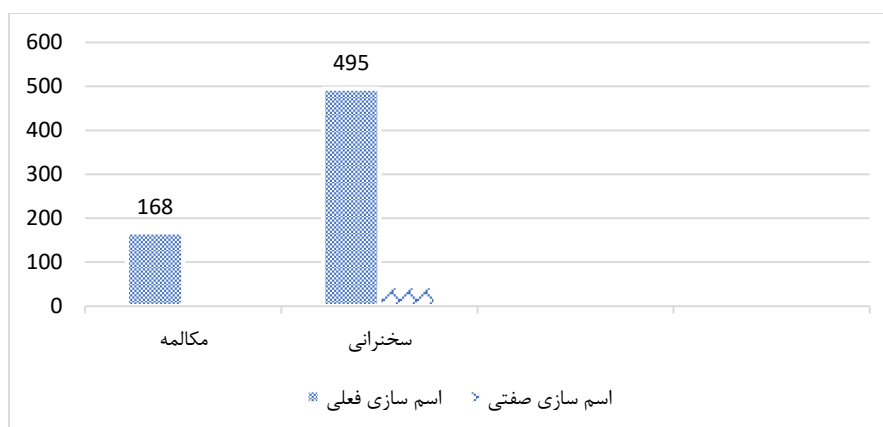
so if we measure how **long** those intervals are, we were able to calculate their natural brightness.

مثال (۲-د) به‌عنوان یک بند با معنای غیراستعاری و بیان متجانس از بند (۱-د) پیشنهاد شده است. واژه long صفت است که در متن مورد بررسی به‌صورت اسم length شناسایی شده است. در این کتاب ۳۰ متن بخش شنیداری وجود دارد، که ۱۱ متن مربوط به مکالمه و ۱۹ متن مربوط به سخنرانی است. یافته‌های حاصل از تحلیل این متن‌ها نشان داد از مجموع ۷۱۷ استعاره دستوری اسم‌سازی شناسایی شده، تعداد ۱۷۷ استعاره در بخش مکالمه و ۵۴۰ استعاره در بخش سخنرانی مشاهده شد. در جدول ۳ مجموع فراوانی انواع استعاره دستوری اسم‌سازی در کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱ نشان داده شده است.

جدول ۳: فراوانی کل انواع استعاره دستوری اسم‌سازی در کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱

کتاب آزمون تافل جلد ۱	اسم‌سازی فعلی	اسم‌سازی صفتی	فراوانی کل استعاره
مکالمه	۱۶۸	۹	۱۷۷
سخنرانی	۴۹۵	۴۵	۵۴۰
فراوانی کل استعاره	۶۶۳	۵۴	۷۱۷

داده‌های جدول ۳ نشان می‌دهد حدود ۹۳٪ استعاره‌های دستوری اسم‌سازی شناسایی شده از نوع استعاره فعلی هستند. در این نوع از استعاره دستوری تجربی، یک فرایند تبدیل به اسم شده است، که بند(ج) یک نمونه از این نوع استعاره را نشان می‌دهد. یافته‌ها در نمودار ۲ نشان داده شده است.

نمودار ۲: فراوانی انواع استعاره اسم‌سازی در دو بخش شنیداری کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱

در ادامه، جدول ۴ مقایسه بین داده‌های به‌دست آمده از ۵ آزمون موجود در این کتاب را نشان می‌دهد.

جدول ۴: فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی در چهار آزمون بخش شنیداری کتاب آزمون‌های تافل جلد ۱

تعداد استعاره	مکالمه	سخنرانی	مجموع استعاره
آزمون اول	۵۶	۷۵	۱۳۱
آزمون دوم	۲۶	۱۱۳	۱۳۹
آزمون سوم	۲۹	۸۴	۱۱۳
آزمون چهارم	۳۵	۱۴۸	۱۸۳
آزمون پنجم	۳۱	۱۲۰	۱۵۱

با توجه به داده‌های جدول ۴ مشاهده می‌شود در بخش شنیداری پنج آزمون این کتاب، تعداد استعاره دستوری اسم‌سازی در بخش سخنرانی فراوانی بیشتری از بخش مکالمه دارد. لازم به ذکر است که در متون بخش شنیداری آزمون اول از مجموع استعاره اسم‌سازی، در حدود ۵۷٪ فراوانی مربوط به نوع اسم‌سازی فعلی به‌دست آمد. در آزمون سوم و چهارم حدود ۹۵٪ و در آزمون دوم و پنجم حدود ۹۱٪، استعاره‌های شناسایی شده از نوع اسم‌سازی فعلی بودند. یافته‌ها نشان می‌دهد در بخش شنیداری کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱، فراوانی اسم‌سازی فعلی به‌طور جداگانه نیز بیشتر از اسم‌سازی صفتی بوده است.

۳-۵- تحلیل و بررسی داده‌های مربوط به کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۲

کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۲ نیز دارای پنج آزمون مستقل است، که همانند دو کتاب دیگر مورد بررسی در پژوهش حاضر، بخش شنیداری هر یک از آزمون‌ها دارای ۶ متن در قالب مکالمه و سخنرانی است. در مجموع تعداد ۳۰ متن در این کتاب مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. در ادامه به دلیل رعایت اختصار به ذکر دو نمونه از تحلیل‌ها اکتفا شده است. در مثال (ر) معنای استعاری در قالب اسم‌سازی فعلی، و در مثال (ه) معنای استعاری در قالب اسم‌سازی صفتی نشان داده شده است.

مثال (ر) استعاره دستوری اسم‌سازی فعلی را نشان می‌دهد. مثال (ر-۲) به‌عنوان بند با معنای غیراستعاری و سرراست پیشنهاد شده است.

(ر-۱)

and how it controls the **growth** and **development** of cells . . .

همان‌طور که ملاحظه می‌شود دو اسم در این بند وجود دارد، که حاصل اسم‌سازی از دو فرایند grow و develop هستند. این دو فرایند معنای غیراستعاری و سرراست محسوب می‌شوند.

(ر-۲)

and how it controls the process in which cells can **grow** and **develop**...

در ادامه مثال (ه) نمونه‌ای از اسم‌سازی صفتی را نشان می‌دهد. در اینجا نیز بند (ه-۲) بیان غیراستعاری و معنای سراسر است، که برای بند (ه-۱) پیشنهاد شده است.

(ه-۱)

what its **strengths** and **weaknesses** are...

(ه-۲)

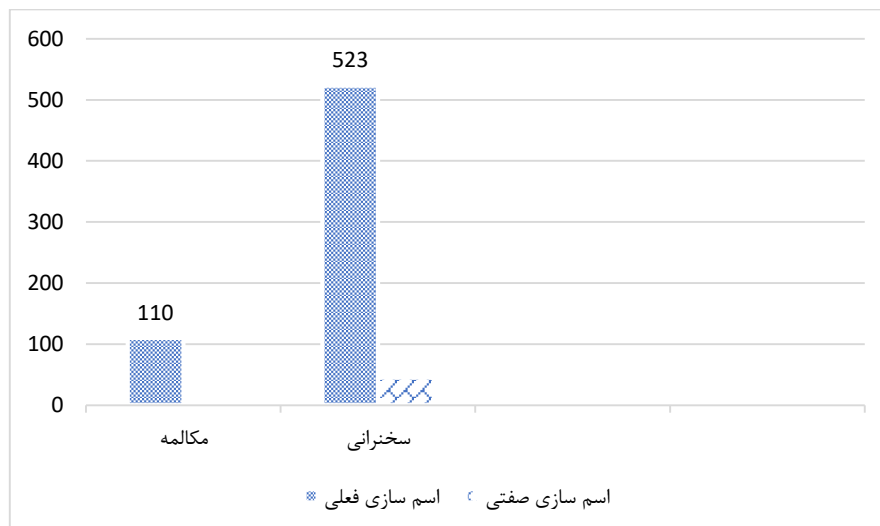
what its **strong** and **weak** points are...

در مثال (ه-۱) دو اسم مشاهده می‌شوند که حاصل از دو صفت strong و weak هستند. مثال (ه-۲) بند پیشنهاد شده است که دارای معنای غیراستعاری و سراسر است. لازم به ذکر است که از مجموع ۳۰ متن بخش شنیداری در کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۲، ۱۰ متن مکالمه و ۲۰ متن سخنرانی است. یافته‌های حاصل از تحلیل بندهای این متن‌ها در جدول ۵ خلاصه شده است.

جدول ۵: فراوانی کل انواع استعاره دستوری اسم‌سازی در کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۲

کتاب آزمون تافل جلد ۲	اسم‌سازی فعلی	اسم‌سازی صفتی	فراوانی کل استعاره
مکالمه	۱۱۰	۰	۱۱۰
سخنرانی	۵۳۳	۵۲	۵۷۵
فراوانی کل استعاره	۶۳۳	۵۲	۶۸۵

طبق داده‌های جدول ۵، در مجموع ۶۸۵ استعاره دستوری اسم‌سازی شناسایی و بررسی شد، که از این میزان حدود ۹۳٪ از استعاره‌های دستوری اسم‌سازی از نوع اسم‌سازی فعلی بود. نکته جالب توجه این‌که در این کتاب استعاره دستوری از نوع اسم‌سازی صفتی در بخش مکالمه شناسایی نشد، و استعاره‌های اسم‌سازی صفتی در متن‌های بخش سخنرانی به دست آمد. داده‌های به دست آمده در نمودار ۳ نشان داده شده است.

نمودار ۳: فراوانی انواع استعاره اسم‌سازی در دو بخش شنیداری کتاب
آزمون‌های رسمی تافل جلد ۲

یافته‌های حاصل از این کتاب نیز فرضیه‌ای که بیان می‌دارد به لحاظ ساختاری بخش مکالمه آزمون به متن گفتاری و بخش سخنرانی آزمون به متن نوشتاری شبیه‌تر است، را تأیید می‌نماید. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، به‌طور قابل انتظار فراوانی استعاره‌های دستوری مورد استفاده در متن سخنرانی بیشتر از متن مکالمه است. در ادامه، جدول ۶ مقایسه بین داده‌های به‌دست آمده از ۵ آزمون موجود در این کتاب را نشان می‌دهد.

جدول ۶: فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی در چهار آزمون بخش شنیداری کتاب
آزمون‌های تافل جلد ۲

تعداد استعاره	مکالمه	سخنرانی	مجموع استعاره
آزمون اول	۲۴	۱۲۸	۱۵۲
آزمون دوم	۱۴	۸۴	۹۸
آزمون سوم	۳۰	۱۲۸	۱۵۸
آزمون چهارم	۱۸	۱۲۱	۱۳۹
آزمون پنجم	۲۴	۱۱۴	۱۳۸

طبق جدول ۶ در هر یک از آزمون‌ها فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی در بخش سخنرانی بیشتر از بخش مکالمه است. لازم به‌ذکر است از مجموع استعاره اسم‌سازی در آزمون اول و آزمون پنجم نیز، حدود ۹۵٪

فراوانی مربوط به نوع اسم‌سازی فعلی به‌دست آمد. همچنین در آزمون دوم حدود ۸۸٪، آزمون سوم حدود ۹۴٪، و در آزمون چهارم ۸۹٪ فراوانی استعاره‌های شناسایی‌شده از نوع اسم‌سازی فعلی بودند.

۵-۴- بحث و جمع‌بندی داده‌ها در مجموع ۳ کتاب

در این بخش، در خصوص یافته‌های استعاره اسم‌سازی با ارجاع به جدول ۷ مثال از هر کتاب مورد بررسی (دو مثال از اسم‌سازی فعلی و دو مثال از اسم‌سازی صفتی)، ابتدا تبیین‌های زبان‌شناختی مربوط ارائه شده‌اند. سپس تحلیل توصیفی به لحاظ آماری از داده‌ها ارائه می‌شود و در انتها، از آزمون‌های آماری پارامتری تی^۱ و ناپارامتری من-ویتنی^۲ و کروسکال-والیس^۳ جهت تحلیل داده‌ها استفاده گردید و به مقایسه معناداری نتایج و یافته‌ها پرداخته‌ایم. به دلیل حجم بالای داده‌ها که بالغ بر ۱۹۰۰ بند با معنای استعاری شناسایی و تحلیل شدند، در ادامه به ذکر تنها چند نمونه اکتفا می‌کنیم. جدول ۷ مثال‌هایی از استعاره دستوری اسم‌سازی فعلی و جدول ۸ مثال‌هایی از استعاره دستوری اسم‌سازی صفتی را نشان داده شده است. با توجه به عدم کفایت لازم دستور نقش‌گرای نظام‌مند در تعبیر و تفسیر استعاره‌های دستوری اسم‌سازی از نوع er- و ing- (هیوارت، ۲۰۱۱) و این‌که هلیدی بیش از حد بر پیدا کردن یک بند معادل با معنای سراسر متمرکز شده است، در پژوهش حاضر با بسط نظریه هلیدی-متیسن (۲۰۱۴) به پیروی از راولی (۱۹۸۸: ۱۴۱ و ۱۹۹۹: ۷۷) برای انتخاب بندهای دارای معنای استعاری اسم‌سازی از هر دو آزمون اشتقاق و جفت کمینه دستوری استفاده شد.

جدول ۷: بندهای استعاری اسم‌سازی فعلی (منبع: یافته‌های پژوهش حاضر)

مثال	معنای غیر سراسر یا استعاری شناسایی شده در متون بخش شنیداری	معنای سراسر یا غیراستعاری پیشنهاد شده توسط نگارندگان پژوهش حاضر
۱	Plato says, the third group you need is <u>leaders</u> .	Plato says, the third group you need is people who can <u>lead</u> .
۲	It would be better to remove <u>restrictions</u> on imports and ...	It would be better to remove what <u>restricts</u> imports and ...
۳	Basically, the <u>argument</u> is that for baleen whales, <u>migration</u> is a kind of <u>balancing</u> act.	Basically, the case that we <u>argue</u> about it, is that for baleen whales, the time they <u>migrate</u> , is a kind of state in which they <u>balance</u> their acts.

بند واحد پردازنده مرکزی بخش واژگان-دستور است (هلیدی-متیسن، ۲۰۱۴: ۱۰)، بنابراین در تحلیل‌ها بند به‌عنوان واحد تحلیل در نظر گرفته می‌شود و به تمام سازه‌های^۴ آن توجه شده است. همان‌طور که در جدول

1. T-test

2. Mann-Whitney U

3. Kruskal-Wallis

4. constituents

۷ مشاهده می‌شود، به‌ترتیب گروه‌های اسمی *migration*, *argument*, *restrictions*, *leaders* *balancing* در بندها شناسایی شده است. در این واژه‌ها به پایه کلمات پسوندهایی اضافه شده است که طی آن فرایند در بخش واژگان-دستور به‌عنوان گروه اسمی بازنمایی شده است. این پسوندها شامل *-er*، *-ment*، *-tion* و *-ing* هستند. فرایندی که طی آن اسم با افزوده شدن دو پسوند *ing* و *er* حاصل می‌شود را به ترتیب اسم‌سازی از نوع اسم مصدر و اسم عامل می‌نامند. در مثال ۱ مشاهده می‌شود که *leader* به‌عنوان یک گروه اسمی در بند به کار رفته است که بازنمایی قابل انتظار و معنای سراسر است آن در بخش واژگان-دستور به‌صورت فرایند *lead* بوده است. افزودن پسوند موجب تغییر مقوله و نقش این واژه در سطح بند شده است. همان‌طور که ذکر شد، آن سطح معنا که بازتاب مؤلفه بافتی موضوع سخن است، فرانقش تجربی نام دارد. این موضوع سخن خود را در حالت طبیعی و مورد انتظار در فرایند بازنمایی می‌کند و به همین دلیل است که نظام گذرایی شامل فرایندهای شش‌گانه هلیدی در فرانقش تجربی قرار دارد. حال زمانی که این فرایند با افزوده شدن پسوند به گروه اسمی تبدیل شده است، روابط آن با سایر اجزا و سازه‌های بند نیز به هم خورده است، و نقش آنها در سطح بند تغییر یافته است. به عبارتی از معنای قابل انتظار و سراسر است به معنای استعاری حرکت کرده است. در بند استعاری فرایند *lead* حذف شده است. این مسأله باعث شده است بند (*Plato says, the third*) *Plato says, the* با ادغام و بازنمایی به‌صورت یک بند (*Plato says, the*) *third group you need is leaders* تراکم واژگانی و در نتیجه حرکت به سوی معنای انتزاعی‌تر و پیچیده‌تر و در اصطلاح زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند معنای استعاری و بیان غیر سراسر را به دنبال داشته باشد. در مثال ۲ نیز تحلیل مشابهی وجود دارد. افزودن *tion* موجب شده است فرایند به‌صورت گروه اسمی بازنمایی پیدا نماید و صورت استعاری آن (*restrictions*) موجب فشردگی بند شده است. در مثال ۳ نیز با مقایسه دو بیان غیراستعاری و استعاری مشاهده می‌شود که بیان استعاری موجب تراکم واژگانی و اطلاعات شده است: در بیان استعاری (*Basically, the argument is that for baleen whales, migration is a kind of balancing act.*) مشاهده می‌شود که گروه‌های اسمی مشتق شده از فرایندها، نقش مشارک داشته و فرایند ربطی (*is*) وظیفه بازنمایی موضوع سخن را به عهده داشته است. اما در بیان سراسر فرایندهای مادی *balance*، *migrate* و *argue* در بخش واژگان-دستور بازنمایی پیدا می‌نماید: (*Basically, the case*) *that we argue about it, is that for baleen whales, the time they migrate, is a kind of state in which they balance their acts.* در این عبارت‌پردازی متفاوت این مثال به‌صورت معنای سر راست مشاهده می‌شود که علاوه بر تغییر مقولات نقشی، تعداد واژه‌های بیشتری در بندها به کار رفته و آنها را طولانی‌تر کرده است. به عبارتی در بیان استعاری این بندها ادغام شده و تراکم اطلاعات را به دنبال داشته است.

جدول ۸: بندهای استعاری اسم‌سازی صفتی (منبع: یافته‌های پژوهش حاضر)

مثال	معنای سرراست یا استعاری شناسایی شده در متون بخش شنیداری	معنای سرراست یا غیراستعاری پیشنهاد شده توسط نگارندگان پژوهش حاضر
۴	If we're going to discuss goodness and justice..	If we're going to discuss what makes an individual good and ...
۵	He accomplished this by giving the stage a greater feeling of depth ..	He accomplished this so that he gave the stage a sense of deep perspective so that people could more greatly feel it.
۶	since the capacity for recall has always been linked with the ability to talk.	since the power which is capable for recall has always been linked with the ability to talk.

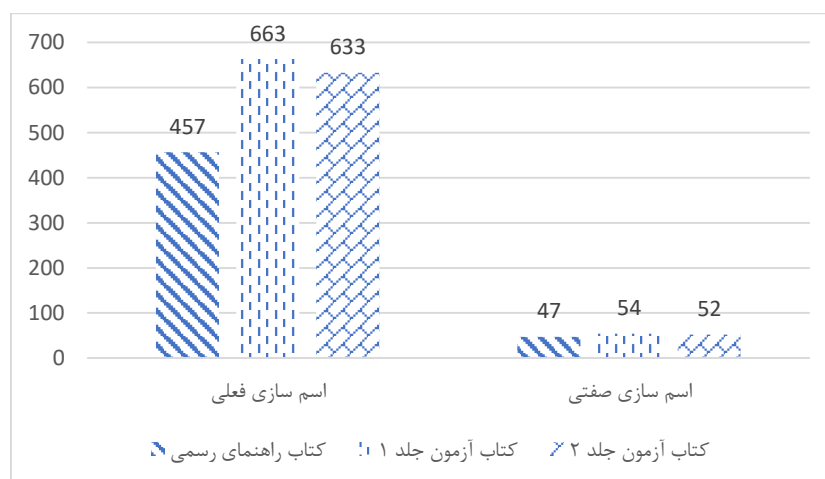
در مثال‌های جدول ۸ بندهایی مشاهده می‌شود که در آنها یک صفت نه به‌صورت کیفیت بلکه به‌عنوان چیز یا گروه اسمی در بخش واژگان-دستور بازنمایی شده است. در مثال ۴ بند درونه‌سازی شده (If we're going to discuss what makes an individual **good** and ...) صورت غیراستعاری از صفت **good** را نشان داده است. از آنجا که گوینده یا نویسنده متن بنا به بافت موقعیت (مانند محیط دانشگاهی و رسمی) پیام خود را در قالب یک بند به‌صورت فشرده بیان کرده است، کیفیت یا صفت در واژگان-دستور به‌صورت یک گروه اسمی بازنمایی شده است و در آن صورت استعاری (**goodness**) موجب تراکم واژگانی در سطح بند می‌گردد. به‌صورت بیان استعاری پژوهش حاضر تمرکز را بر کتاب‌هایی گذاشته است که توسط مرجع رسمی برگزارکننده آزمون تافل، به رسمیت شناخته شده باشد. در دو مثال ۵ و ۶ نیز بیان استعاری (**depth**) و (**capacity**) مشاهده می‌شود، که به جای صفت‌های (**deep**) و (**capable**) به کار رفته‌اند و تغییرات مقوله و نقشی در سطح بند را به دنبال داشته‌اند.

با در نظر داشتن تحلیل‌های فوق در مجموع ۳ کتاب انتخاب شده ۱۴ آزمون تافل وجود داشته و هر آزمون دارای ۶ متن مکالمه و سخنرانی است، در مجموع تعداد ۱۹۰۶ استعاره دستوری اسم‌سازی، شناسایی و تحلیل شد. مقایسه داده‌های حاصل از کل آزمون‌های هر سه کتاب در پژوهش حاضر نشان داد که تفاوت معناداری در مجموع فراوانی استعاره‌های اسم‌سازی وجود ندارد. بنابر یافته‌های پژوهش حاضر، در مجموع تعداد استعاره‌های اسم‌سازی به کار رفته در بخش سخنرانی بیشتر از بخش مکالمه بوده است، به‌طوری که حدود ۷۹٪ استعاره‌های اسم‌سازی در بخش سخنرانی شناسایی شدند. در خصوص بافت موقعیت و تأثیر آن در معنی نقشی استعاره‌های به کار رفته لازم به یادآوری است که تمام متن‌های سخنرانی مورد بررسی و تحلیل در پژوهش حاضر، خطاب‌های یک استاد دانشگاه در کلاس درس بوده است. همچنین جالب توجه است که متن‌های مکالمه موجود در سه کتاب مورد بررسی، یک گفتگو بین دانشجو و یک دانشجوی دیگر، یا بین دانشجو با استاد خود در مورد مسائل علمی است، و حتی در مورد سایر مکالمه‌ها این گفتگو یا یک کارمند دانشگاه می‌باشد. در جدول ۹ فراوانی کل استعاره اسم‌سازی در دو بخش مکالمه و سخنرانی نشان داده شده است.

جدول ۹: فراوانی کل استعاره‌های اسم‌سازی در دو بخش شنیداری ۳ کتاب مورد بررسی پژوهش حاضر

کتاب	مکالمه	سخنرانی	مجموع استعاره اسم‌سازی
راهنمای رسمی تافل شامل ۴ آزمون	۱۱۷	۳۸۷	۵۰۴
آزمون‌های تافل جلد ۱ شامل ۵ آزمون	۱۷۷	۵۴۰	۷۱۷
آزمون‌های تافل جلد ۲ شامل ۵ آزمون	۱۱۰	۵۷۵	۶۸۵
مجموع	۴۰۴	۱۵۰۲	۱۹۰۶

در نمودار ۴ توزیع فراوانی انواع استعاره دستوری اسم‌سازی فعلی و اسم‌سازی صفتی در سه کتاب مورد بررسی نشان داده شده است.

نمودار ۴: توزیع فراوانی انواع استعاره دستوری اسم‌سازی در سه کتاب مورد بررسی

همان‌طور که نمودار ۴ نشان می‌دهد تعداد ۱۹۰۶ بند با معنای استعاره دستوری اسم‌سازی در مجموع ۸۴ متن سخنرانی و مکالمه در بخش شنیداری کتاب‌های معیار آموزش زبان تافل شناسایی و تحلیل شد. از این تعداد تنها ۱۵۳ استعاره دستوری از نوع اسم‌سازی صفتی بودند. در مقابل فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی فعلی فراوانی ۹۲٪ را به خود اختصاص داده است. به بیان دیگر، از تعداد ۱۷۵۳ بند که به‌عنوان استعاره اسم‌سازی فعلی شناسایی شدند، ۲۶٪ در کتاب راهنمای رسمی تافل، ۳۸٪ در کتاب آزمون‌های تافل جلد ۱، و ۳۶٪ در کتاب آزمون‌های تافل جلد ۲ مشاهده گردید، و در نهایت معادل بند دارای معنای سراسر آنها به دست داده شد.

همچنین برای تحلیل و مقایسه معناداری داده‌ها از آزمون‌های آماری استفاده شده است. بر اساس آزمون تی، تعداد استعاره اسم‌سازی به کار رفته در بخش مکالمه و سخنرانی کتاب‌های مورد بررسی با سطح اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معناداری دارند ($\alpha=0/01$)؛ به عبارت دیگر استعاره اسم‌سازی در بخش سخنرانی از بخش مکالمه آزمون‌های سه کتاب فراوانی بیشتری دارند. هرچند مقایسه استعاره اسم‌سازی در سه کتاب نشان می‌دهد فراوانی استعاره اسم‌سازی برای سه کتاب معنادار نیست ($\chi^2(2)=1.280$; Prob= 0.5273). مقایسه استعاره اسم‌سازی در سخنرانی‌ها برای سه کتاب بیانگر آن است بین سه کتاب، فراوانی استعاره اسم‌سازی در سخنرانی‌ها معنادار نیست ($\chi^2(2)=2.103$; Prob= 0.3494). مقایسه استعاره اسم‌سازی در مکالمه‌ها برای سه کتاب نشان می‌دهد فراوانی استعاره اسم‌سازی در مکالمه‌ها برای سه کتاب در سطح (با اطمینان) ۹۰ درصد معنادار است ($\chi^2(2)=4.500$; Prob= 0.1054).

با توجه به یافته‌های به دست آمده مشخص شد از نظر فراوانی مشخص شد میزان استعاره اسم‌سازی در متون بخش سخنرانی مهارت شنیداری آزمون تافل بیشتر از متون بخش مکالمه است. از نوع بکارگیری نیز مشخص شد استعاره اسم‌سازی فعلی بیشتر از نوع صفتی است. با توجه به این که انواع استعاره‌های دستوری در زبان علم و متن‌های دانشگاهی فراوانی بیشتری نسبت به سایر متن‌ها دارند (هلیدی، ۱۹۸۸ و ۲۰۰۴؛ دیوری، ۲۰۱۵)؛ که در این بین اسم‌سازی به عنوان متداول‌ترین نوع استعاره دستوری (تاوورنیز، ۲۰۰۳؛ ۷)، به عنوان منبعی قدرتمند در تشخیص استعاره دستوری و عامل پیچیدگی متون شناخته می‌شود (هولتز، ۲۰۰۹)، یافته‌های پژوهش حاضر به طراحان آزمون و مؤلفان کتاب‌های آموزشی کمک می‌کند تا در انتخاب بین متون مکالمه و سخنرانی در بخش شنیداری به این مهم توجه نمایند.

۶- نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر در توصیف و تحلیل ساخت‌های استعاره اسم‌سازی شامل شناسایی و تحلیل ۱۹۰۶ بند با معنای استعاره دستوری اسم‌سازی در مجموع متن‌های سخنرانی و مکالمه در بخش شنیداری کتاب‌های معیار آموزش زبان تافل بود، که در این مورد نتایج ذیل قابل توجه هستند: ۱- در کتاب راهنمای رسمی تافل مجموع فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی فعلی معادل ۵۰۴ استعاره دستوری بود. از این میزان ۲۳٪ در متن مکالمه‌ها و ۷۷٪ در متن سخنرانی‌ها شناسایی شد. همچنین در مقایسه فراوانی بین انواع استعاره دستوری، اسم‌سازی فعلی با فراوانی ۹۱٪ در مقابل اسم‌سازی صفتی ۹٪ مشاهده گردید. ۲- در کتاب راهنمای آزمون‌های رسمی تافل جلد ۱ مجموع فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی معادل ۷۱۷ استعاره دستوری بود. از این میزان ۲۵٪ در متن مکالمه‌ها و ۷۵٪ در متن سخنرانی‌ها شناسایی شد. همچنین، اسم‌سازی فعلی با فراوانی ۹۲٪ در مقابل اسم‌سازی صفتی ۸٪ به میزان بسیار بیشتری در متن‌های مورد تحلیل مشاهده گردید. ۳- در کتاب آزمون‌های رسمی تافل جلد ۲ مجموع فراوانی استعاره دستوری اسم‌سازی معادل ۶۸۵ استعاره دستوری بود. از این میزان ۱۶٪ در متن مکالمه‌ها و ۸۴٪ در متن سخنرانی‌ها شناسایی شد. همچنین در مقایسه بین انواع استعاره دستوری، فراوانی اسم‌سازی فعلی معادل ۹۲٪ و فراوانی اسم‌سازی صفتی معادل ۸٪ شناسایی و مورد

تحلیل واقع گردید. در مجموع بخش‌های شنیداری سه کتاب، تعداد ۳۱ متن مکالمه و ۵۳ متن سخنرانی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت، که در نتیجه تعداد ۱۹۰۶ استعاره دستوری اسم‌سازی شناسایی گردید. استعاره دستوری اسم‌سازی با فراوانی ۷۹٪ در بخش سخنرانی بیشتر از بخش مکالمه با فراوانی ۲۱٪ بود. همچنین استعاره‌های دستوری اسم‌سازی فعلی با فراوانی ۱۷۵۳ مورد، ۹۲٪ داده‌ها را به خود اختصاص داد، و در مقابل استعاره‌های دستوری اسم‌سازی صفتی با فراوانی ۱۵۳ مورد، ۸٪ مجموع فراوانی استعاره‌های اسم‌سازی را تشکیل داد. به عبارت دیگر، بازنمایی فرایند در سطح واژگان-دستور به صورت گروه اسمی، دارای بسامد بیشتر نسبت به بازنمایی کیفیت و صفت به صورت گروه اسمی است. از نظر بافت موقعیتی که متن‌های بخش شنیداری در آن تولید شده‌اند لازم به ذکر است در پژوهش حاضر با توجه به عدم کفایت لازم دستور نقش‌گرای نظام‌مند در تعبیر و تفسیر استعاره‌های دستوری اسم‌سازی از نوع -er و -ing (هیوارت، ۲۰۱۱) و این که هلیدی بیش از حد بر پیدا کردن یک بند معادل با معنای سراسر متمرکز شده است، در پژوهش حاضر با بسط نظریه هلیدی-متیسن (۲۰۱۴) به پیروی از راوی (۱۹۸۸: ۱۴۱ و ۱۹۹۹: ۷۷) برای انتخاب بندهای دارای معنای استعاری اسم‌سازی از هر دو آزمون اشتقاق و جفت کمینه دستوری استفاده شد. در خصوص بافت موقعیت نیز شایان ذکر است که همه متن‌ها در یک محیط علمی و دانشگاهی است. از آنجا که میزان بیشتری استعاره اسم‌سازی در متن سخنرانی به کار رفته است و تمام این سخنرانی‌ها خطابه‌های درسی استاد دانشگاه راجع به یک موضوع علمی در کلاس درس بوده است، و با توجه به این که استعاره دستوری اسم‌سازی بیشتری در متن سخنرانی‌ها شناسایی شد، این یافته نشان می‌دهد که استفاده بیشتر از متن سخنرانی به جای متن مکالمه در بخش شنیداری آزمون تافل، شرایطی فراهم می‌نماید تا زبان‌آموزان بیشتر با متونی سروکار داشته باشند که به لحاظ ویژگی‌های ساختاری به زبان علم و متن علمی نزدیک‌تر است و این با اهداف تعریف‌شده آزمون تافل بیشتر همخوانی دارد. بر مبنای یافته‌ها و با توجه به این که از ویژگی‌های اصلی زبان علم کاربرد فراوان انواع استعاره‌های دستوری است (بیبر، ۱۹۸۸: ۲۸؛ بیبر، ۲۰۰۶)، شایسته است آموزش صریح مفاهیم دستور نقش‌گرای نظام‌مند از جمله استعاره دستوری در کتاب‌های درسی و برنامه آموزشی زبان تافل گنجانده شود. به کار بردن اسم‌سازی باعث می‌شود که نویسندگان بدون این که نیاز باشد اطلاعات تکراری را مرور نماید به دانش پیش‌زمینه‌ای خواننده ارجاع دهد، به این معنا که با به کار بردن اسم به جای یک فرایند اشاره کوتاهی به حوادث قبلی می‌کند که به معنای ایجاد انسجام در متن است. علاوه بر این از طریق اسم‌سازی نویسندگان می‌تواند با در کنار هم قرار دادن اسم‌هایی با مؤلفه‌های معنایی مشترک، یک رابطه استلزام معنایی و در نتیجه پیوستگی هم بین آنها ایجاد کند (رضاپور و احمدی، ۱۳۹۵). لذا برای یک زبان‌آموز که قرار است در بخش شنیداری آزمون تافل با متنی علمی سروکار داشته باشد، دانستن کارکرد استعاره دستوری اسم‌سازی لازم می‌نماید. با توجه به این که کتاب‌های رسمی آزمون تافل در متون مکالمه و سخنرانی بخش شنیداری خود از هر دو نوع استعاره اسم‌سازی فعلی و صفتی استفاده کرده است، و با توجه به این که میزان استعاره اسم‌سازی به کار رفته در متون سخنرانی بیشتر از متون مکالمه بوده و در آن نسبت اسم به فعل بالاتر است، به لحاظ ویژگی‌های ساختاری به زبان علم و متن دانشگاهی نزدیک‌تر است، و این نتیجه منطبق بر نتیجه پژوهش دیوریم (۲۰۱۵) است. با در نظر داشتن این

مطلب که اسم‌سازی منبعی قدرتمند در تشخیص استعاره دستوری و عامل پیچیدگی متون با تراکم واژگانی بالاتر به‌شمار می‌رود، استفاده هر چه بیشتر کتاب‌های آموزش زبان تافل از متن سخنرانی در بخش شنیداری، موجب می‌شود این آزمون در سنجش توانش ارتباطی و استعاری زبان‌آموزان کارایی بیشتری داشته باشند.

منابع

- افشار، محمدرضا؛ گرجیان، بهمن؛ ویسی، الخاص؛ شرفی، ساسان و شکرآمیز، منصوره (۱۳۹۹). «مشکلات داوطلبان آزمون شنیداری تافل در استنباط معانی تلویحی». *نشریه زبان پژوهی*، ۱۲ (۳۷): ۲۶۷-۲۹۵.
- دبیرمقدم، محمد (۱۳۸۷). *زبان‌شناسی نظری، پیدایش و تکوین دستور زایشی*. ویراست سوم، تهران: انتشارات سمت.
- دبیرمقدم، محمد (۱۳۹۵). *زبان‌شناسی نظری، پیدایش و تکوین دستور زایشی*. ویراست سوم، تهران: انتشارات سمت.
- صحرایی، رضامراد و یگانه، شهناز (۱۳۹۸). «بررسی مقایسه‌ای استعاره دستوری در مقاله‌های علمی رشته‌های مختلف زبان فارسی در سه دهه اخیر». *نامه فرهنگستان*، ۱۷ (۴): ۱۱۳-۱۳۶.
- رضایپور، ابراهیم و احمدی، شیوا (۱۳۹۵). «کارکردهای استعاره دستوری اسم‌سازی در گفتمان سیاسی فارسی و انگلیسی: رویکرد ون‌دایک». *علم زبان*، ۴ (۶): ۸۲-۵۹.
- چاوشی، مهسا (۱۳۹۰). *کارکرد استعاره دستوری در زبان علم*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران.
- مبارکی، ساجده (۱۳۹۱). *استعاره دستوری در متون علمی و ادبی زبان فارسی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه سمنان.
- میرزایی حصاریان، محمداقبر و احمدی، شیوا (۱۳۹۷). «استعاره دستوری از منظر آموزش و یادگیری زبان فارسی: تحلیلی بر پایه دیدگاه زبان بنیاد هلیدی». *مطالعات آموزش زبان فارسی*، ۴ (۶): ۱۱-۳۸.
- Afshar, M., Gorjian, B., Veysi, A., Sharafi, S., & Shekaramiz, M. (2020). "The Candidates' Inferring Problems of TOEFL Listening Module". *Journal of Linguistics*, 12(37), 267-295. [In Persian]
- Bachman, L.F. & Palmer, A.S. (1996). *Language Testing in Practice: Designing and Developing Useful Language Tests*. Oxford: OUP.
- Banks, D. (2005). "On the historical origin of nominalized process in scientific text". *English for Specific Purposes*. 24, 347-357.
- Banks, D. (2011). "The evolution of grammatical metaphor in scientific writing". In *Grammatical metaphor: Views from systemic functional linguistics* (pp. 127-147). John Benjamins Publishing Company.
- Bhatia, V. K. (1993). *Analyzing genre, Language use in professional settings*. Applied Linguistics and Language Study. London: Longman.
- Biber, D. (1988). *Variation across speech and writing*. Cambridge University Press.
- Biber, D. (2006). *University language: A corpus-based study of spoken and written registers*. viii, 261 pp. John Benjamins Publishing Company

- Biber, D., & Gray, B. (2021). "Nominalizing the verb phrase in academic science writing". In *The register-functional approach to grammatical complexity* (pp. 176-198). Routledge.
- Bloor, T., & Bloor, M. (1995). *The functional analysis of English: A Hallidayan approach*. London: Arnold.
- Bloor, T., & Bloor, M. (2013). *The functional analysis of English: A Hallidayan approach*. Routledge.
- Bonelli, E. T. (2008). "Corpora and LSP: Issues and implications". *Corpora for University Language Teachers. Edited by Carol Taylor Torsello, Katherine Ackerley and Erik Castello. Bern: Peter Lang CH*, 31-48.
- Canale, M. and Swain, M. (1980). "Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing". *Applied Linguistics* 1 (1), 1-47.
- Charles, M. (2003). "This mystery...': a corpus-based study of the use of nouns to construct stance in theses from two contrasting disciplines". *Journal of English for Academic Purposes*, 2(4), 313-326.
- Chavooshi, M. (2011). *The Use of Grammatical Metaphor in Language of Science*. Master's thesis, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran). [In Persian]
- Christie, F., & Martin, J. R. (1997). *Genre and institutions: Social processes in the workplace and school*. London: Cassell.
- Dabir-moghaddam, M. (2008). *Theoretical Linguistics: Emergence and Development of Generative Grammar* (3rd ed.). Tehran: SAMT Publications. [In Persian]
- Dabir-moghaddam, M. (2016). *Theoretical Linguistics: Emergence and Development of Generative Grammar* (3rd ed.). Tehran: SAMT Publications. [In Persian]
- Devrim, D. Y. (2015). "Grammatical Metaphor: What do we mean? What exactly are we researching?" *Functional Linguistics*, 2(1), 3.
- Educational Testing Service. (2016). *Official TOEFL iBT Tests*. Vol.2, (3rd ed). McGraw Hill Professional.
- Educational Testing Service. (2017). *The official guide to the TOEFL test*. (5th ed). McGraw Hill Professional.
- Educational Testing Service. (2018). *Official TOEFL iBT Tests*. Vol.1, (3rd ed). McGraw Hill Professional.
- Eggins, S. (1994). *Introduction to systemic functional linguistics*. (1st ed). Pinter, London.
- Gebhard, M., Chen, I. A., & Britton, L. (2014). "Miss, nominalization is a nominalization", English language learners' use of SFL metalanguage and their literacy practices. *Linguistics and Education*, 26, 106-125.
- Halliday, M. A. K. (1985/1994/1998). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold Limited.
- Halliday, M. A. K. (1988). "On the language of physical science". *Registers of written English: Situational factors and linguistic features*, 162-178.
- Halliday, M. A. K. (1989). *Spoken and written language*. Oxford University Press, USA.
- Halliday, M. A. K. (2004). *Language of science*. Continuum, London.
- Halliday, M. A. K., & Matthiessen, C.M.I.M. (1999). *Construing experience through meaning: A language-based approach to cognition*. A&C Black.
- Halliday, M.A.K & Martin J. (1993). *Writing Science: Literacy and Discursive Power*. University of Pittsburgh Press, Pittsburgh.

- Halliday, M.A.K., & Matthiessen, C.M.I.M. (2014). *Halliday's Introduction to Functional Grammar* (4th ed.). Routledge.
- Heyvaert, L. (2011). "Nominalization as grammatical metaphor: On the need for a radically systemic and metafunctional approach". In *Grammatical metaphor: Views from systemic functional linguistics* (pp. 65-99). John Benjamins Publishing Company.
- Holtz, M. (2009). "Nominalization in scientific discourse: a corpus-based study of abstracts and research articles". In *Proceedings of the Corpus Linguistics Conference 2009* (CL2009), (p. 341).
- Hyland, K. (2004). *Genre and second language writing*. University of Michigan Press.
- Hyland, K. (2008). "Academic clusters: Text patterning in published and postgraduate writing". *International journal of applied linguistics*, 18(1), 41-62.
- Hyland, K. (2009). *Academic discourse: English in a global context*. London: Continuum.
- Jalilifar, A., Alipour, M., & Parsa, S. (2014). "Comparative Study of Nominalization in Applied Linguistics and Biology Books". *Research in Applied Linguistics*, 5, 24-43.
- Jodairi Pineh, A. (2022). "Exploring Nominalization Use in EFL Students' Argumentative Writing over a Genre-Based Teaching and Learning Approach". *Journal of Research in Applied Linguistics*, 13(1), 110-122.
- Kazemian, B., Behnam, B., & Ghafoori, N. (2013). Ideational Grammatical Metaphor in Scientific Texts: A Hallidayan Perspective. *International Journal of Linguistics*, 5, 146-168.
- Lees, R. B. (1962). "The grammar of English nominalizations". *Journal of Symbolic Logic*, 27(2).
- Liardet, C. L. (2013). *A corpus-assisted study of Chinese EFL learners' development of academic literacy*. Doctoral Thesis. Macquarie University. Sydney.
- Liardet, C. L. (2014). "A'speedful development': academic literacy in Chinese learners of English as a foreign language". In *Corpus analysis for descriptive and pedagogical purposes* (pp. 303-324). Peter Lang.
- Liardet, C. L. (2015). "Academic literacy and grammatical metaphor: Mapping development". *TESOL International Journal*, 10(1), 29-46.
- Liardet, C.L. (2016). "Nominalization and grammatical metaphor: Elaborating the theory". *English for Specific Purposes*. 44, 16-29.
- Mahbudi, A., Mahbudi, L., & Amalsaleh, E. (2014). "A Comparison between the Use of Nominalization in Medical Papers by English and Iranian Writers". *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 3, 1-6.
- Mahfudurido, I., Tallapessy, A., & Kusumayanti, D. D. (2021). "Exploring Nominalization Use in Graduate Thesis Abstracts: An SFL Approach to Academic Writing". *Leksema: Journal Bahasa dan Sastra*, 6(2), 125-139.
- Martin, J. R. (1992). *English text: System and structure*. Amsterdam: John Benjamins.
- Martin, J. R. (2008). "Incongruent and proud: de-vilifying 'nominalization'." *Discourse & Society*, 19(6), 801-810.
- Matthiessen, C. M. I. M. (1995). *Lexico-grammatical Cartography: English Systems*. International Language Sciences Publisher.
- Mirzaei Hesarian, M., & Ahmadi, S. (2020). "Grammatical Metaphor from the Perspective of Persian Language Teaching and Learning: An Analysis Based on the Language Perspective of the Halliday Foundation". *Journal of Persian Language International Teaching Studies*, 6(6), 11-38. [In Persian]

- Mobaraki, S. (2012). *Grammatical Metaphor in Scientific and Literary Texts*. (Master's thesis, Semnan University, Semnan, Iran). [In Persian]
- Nunan, D. & Miller, L. ed. (1995). *New ways in teaching listening*. TESOL Inc.
- Ravelli, L. J. (1988). "Grammatical metaphor: An initial analysis. *Pragmatics*", *discourse and text: Some systemically-oriented approaches*, 133-147.
- Ravelli, L. J. (1999). *Metaphor, mode, and complexity: An exploration of covarying patterns*. B.A. Honours thesis, University of Sydney, Department of English and Media Studies.
- Rezapour, E., & Ahmadi, S. (2016). "Critical Analysis of Grammatical Metaphor of Nominalization in English and Persian Political Discourses". *Journal of language Science*, 4(6), 59-82. [In Persian]
- Sahraei, R. M., & Yeganeh, S. (2019). "A Comparative Study of Grammatical Metaphor in Persian Research Articles Written over the Past Three Decades". *Namaeh Farhangistan*, 17(4), 113-136. [In Persian]
- Simon-Vandenberg, A. M., Ravelli, L. J., & Taverniers, M. (2003). *Grammatical metaphor*. Amsterdam: Benjamins, 1-460.
- Swann, J., Hunston, S., & Oakey, D. (2010). *Introducing applied linguistics: Concepts and skills*. Routledge, New York.
- Taverniers, M (2006). "Grammatical metaphor and lexical metaphor: Different perspectives on semantic variation". *Neophilologus*, 90(2), 321-332.
- Taverniers, M. (2003). "Grammatical metaphor in SFL: A historiography of the introduction and initial study of the term", In: Simon-Vandenberg, Taverniers & Ravelli (eds.) *Grammatical Metaphor: Views from systemic functional linguistics*. (Current Issues in Linguistic Theory, 236.), Amsterdam: Benjamins, 5-33.
- Thomason, G. (1996). *Introducing Functional Grammar*. London: Edward Arnold.
- Thompson, G (2009). "Grammatical metaphor and success in academic writing". *Introducing applied linguistics: Concepts and skills*, 65-99.
- Wang, X (2011). *Grammatical Concepts and their Application in Foreign Language Teaching*, University of Tasmania. Retrieved November, 19, 335-364.
- Yang, B. (2020). "Full realization principle for the identification of ideational grammatical metaphor: nominalization as example". *Journal of World Languages*, 6, 161 - 174.